

บทที่ 4

รายงานผลการศึกษา

ในบทนี้จะแบ่งการศึกษาเปรียบเทียบออกเป็นสามส่วนโดยส่วนที่หนึ่งกล่าวถึงการเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของไทย มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในเรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุน ส่วนที่สองกล่าวถึงการเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในเรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนกับหลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) และส่วนที่สามกล่าวถึงการเปรียบเทียบตัวอย่างงบการเงินที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของไทย กับผลการศึกษาของงานวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุน ประกอบด้วยมาตรฐานการบัญชีดังนี้

1. มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ได้แก่ มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 32 เรื่อง Financial Instruments: Disclosure and Presentation ซึ่งต่อไปจะกล่าวถึงโดยใช้คำว่า IAS No.32

2. มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาฉบับที่ 150 เรื่อง Accounting for Certain Financial Instruments with Characteristics of both Liabilities and Equity ซึ่งต่อไปจะกล่าวถึงโดยใช้คำว่า SFAS No.150

3. มาตรฐานการบัญชีของไทย ได้แก่ มาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 48 เรื่องการแสดงผลการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งต่อไปจะกล่าวถึงโดยใช้คำว่า TAS No.48

หัวข้อในการศึกษาสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์: วัตถุประสงค์ของมาตรฐานการบัญชีที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ
2. ขอบเขต: ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ
3. คำนิยาม: คำนิยามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบ

4. การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก
5. การแสดงรายการ
6. การวัดมูลค่าเริ่มแรก
7. การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา
8. กำไรต่อหุ้น
9. การเปิดเผยข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในเรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนกับหลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ SFAS No.150
2. หลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ หลักเกณฑ์ทั่วไปในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาและ Rule 144A เรื่อง บริษัทเอกชนขายหุ้นต่อสถาบันการเงิน (Private Resales of Securities to Institutions) ซึ่งต่อไปจะกล่าวถึงโดยใช้คำว่า ข้อกำหนดของ SEC และ Rule 144A

หัวข้อในการศึกษาสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. คำนิยามและขอบเขต
2. การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน
3. วิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการ ไล่ถอนหุ้นคืนกรณีที่มีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต

การศึกษาเปรียบเทียบตัวอย่างงบการเงินที่เปิดเผยมูลค่าเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของไทยกับผลการศึกษาของงานวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย

1. งบดุลของบริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ 2542 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี
2. งบดุลของบริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี
3. งบดุลของบริษัทเงินทุน บุคคลลักษ์ จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

4. งบดุลของบริษัท ฟรีเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ 2542 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

5. งบดุลของบริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และ 2541 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

6. งบดุลของบริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ 2542 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

7. งบดุลของบริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ 2542 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

8. งบดุลของบริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 และ 2542 และงบกำไรขาดทุนสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปี

หัวข้อในการศึกษาสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและลักษณะการประกอบธุรกิจ
2. การวิเคราะห์ห้บการเงิน
3. การวิเคราะห์กำไรจากการมีเจ้าหนี้ (Financial Leverage)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับหุ้นผู้แปลงสภาพที่ออกจำหน่าย
5. ราคาหุ้นสามัญของแต่ละบริษัทในช่วงเวลาที่ออกจำหน่ายหุ้นผู้แปลงสภาพ
6. การจัดประเภทและการแสดงรายการ
7. การกำหนดมูลค่ายุติธรรมของหุ้นผู้แปลงสภาพ

4.1 การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุน

ในการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนขอนำเสนอขอบเขตในการวิเคราะห์เป็นตารางโดยแบ่งเป็น 9 หัวเรื่องดังแสดงในตารางที่ 4.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 4.1 พบว่า IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่มีความแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญในทั้ง 9 หัวข้อ เนื่องจาก TAS No.48 เป็นมาตรฐานการบัญชีที่อิงกับ IAS No.32

เมื่อนำ IAS No.32 และ TAS No.48 มาเปรียบเทียบกับ SFAS No.150 ใน 9 หัวข้อข้างต้น จะพบว่ามี 2 หัวข้อที่ไม่มีความแตกต่างกันเลย คือหัวข้อการให้นิยามศัพท์ (เฉพาะคำว่าสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน ตราสารทุน สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงิน หนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงิน และมูลค่ายุติธรรม) และหัวข้อการเปิดเผยข้อมูล (เฉพาะการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในเรื่อง ลักษณะเนื้อหา ขอบเขตของการใช้เครื่องมือทางการเงิน เงื่อนไข ข้อตกลง นโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชี เกณฑ์การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า มูลค่ายุติธรรม ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง นโยบายการบริหารและป้องกันความเสี่ยงทางการเงินของฝ่ายบริหาร) ดังนี้

1. นิยามศัพท์

IAS No.32 SFAS No.150 และ TAS No.48 มีการให้คำนิยามศัพท์ที่เหมือนกันดังนี้

1. สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Asset) หมายถึง สินทรัพย์ดังต่อไปนี้
 - ก) เงินสด
 - ข) สิทธิตามสัญญาที่จะได้รับเงินสด หรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นจากกิจการอื่น
 - ค) สิทธิตามสัญญาที่จะแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินของกิจการ กับเครื่องมือทางการเงินของกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการ
 - ง) ตราสารทุนของกิจการอื่น
2. หนี้สินทางการเงิน (Financial Liability) หมายถึง สัญญาที่ทำให้กิจการเกิดภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้
 - ก) ส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นให้แก่กิจการอื่น
 - ข) แลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่น ภายใต้เงื่อนไขอาจทำให้กิจการเสียประโยชน์
3. ตราสารทุน (Equity Instrument) ตาม IAS No.32 และ TAS No.48 หมายถึงสัญญาที่แสดงว่าผู้ถือตราสารเป็นเจ้าของส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ไปลงทุน ส่วน SFAS No.150 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้
4. สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงิน (Monetary Financial Asset) หมายถึง สินทรัพย์ทางการเงินซึ่งระบุเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนหรือเป็นจำนวนเงินที่สามารถทราบได้
5. หนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน (Monetary Financial Liability) หมายถึง หนี้สินทางการเงินซึ่งระบุเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนหรือเป็นจำนวนเงินที่สามารถทราบได้

6. เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงิน (Monetary Financial Instrument) หมายถึง สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงินและสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงิน

7. มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กัน ในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

2. การเปิดเผยข้อมูล

IAS No.32 SFAS No.150 และTAS No.48 มีหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลเหมือนกัน คือกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะและเนื้อหาของเครื่องมือทางการเงิน
2. ขอบเขตของการใช้เครื่องมือทางการเงิน
3. เงื่อนไข ข้อตกลง นโยบายการบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชี รวมทั้งเกณฑ์การรับรู้รายการและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินนั้น
4. มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน
5. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงด้านราคา ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและความเสี่ยงด้านกระแสเงินสด
6. นโยบายการบริหารและป้องกันความเสี่ยงทางการเงินของฝ่ายบริหาร

แต่ IAS No.32 และTAS No.48 แตกต่างกับ SFAS No.150 ใน 9 หัวข้อ คือวัตถุประสงค์ ขอบเขต นิยามศัพท์ (เฉพาะคำว่าเครื่องมือทางการเงิน ราคาตลาด ตลาดซื้อขายคล่อง Freestanding Financial Instrument และ Mandatorily redeemable Financial Instrument) การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น การเปิดเผยข้อมูล (เฉพาะการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินในเรื่อง วัตถุประสงค์ สิทธิและภาระผูกพันของเครื่องมือทางการเงิน และราคาล่วงหน้า (Forward price) หรือราคาใช้สิทธิของ Option (Strike Price)) ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

IAS No.32 และTAS No.48 มุ่งเน้นที่ผู้ใช้งบการเงิน โดยต้องการให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงความสำคัญของเครื่องมือทางการเงินที่มีต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ ไม่ว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นจะเป็นรายการในงบดุลหรือนอกงบดุล แต่ SFAS No.150 มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงกว่าโดยมุ่งเน้นที่ผู้ออกเครื่องมือทางการเงิน โดยต้องการให้ ผู้ออก

เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding financial instrument ซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันต่อผู้ออกในอนาคตทั้ง 3 ประเภท ทำการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์) ซึ่งเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding financial instrument ตามมาตรฐานนี้ได้แก่

2. หุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต (mandatorily redeemable shares)
3. สิทธิที่จะขาย (put option) หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward purchase contracts) รวมทั้งเครื่องมือทางการเงินที่ผู้ออกมีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต
4. เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ซึ่งทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องออกหุ้นสามัญของกิจการในอนาคต ในจำนวนที่อาจสัมพันธ์หรือไม่สัมพันธ์กับราคาของหุ้นสามัญ

2. ขอบเขต

IAS No.32 และ TAS No.48 ถือเป็นปฏิบัติการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นรายการที่รับรู้หรือที่ไม่ได้รับรู้ในงบดุล ยกเว้นเครื่องมือทางการเงินที่มีมาตรฐานอื่นรองรับ ได้แก่

1. ส่วนได้เสียในบริษัทย่อย
2. ส่วนได้เสียในบริษัทร่วม
3. ส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้า
4. ภาระผูกพันของนายจ้าง แผนเกี่ยวกับผลประโยชน์ทุกชนิดของพนักงานภายหลังการจ้างงานหลังเกษียณอายุตามมาตรฐานการบัญชีของไทย เรื่องผลประโยชน์ของพนักงานและแผนสิทธิประโยชน์จากการพ้นสภาพพนักงาน

5. ภาระผูกพันของนายจ้างตามแผนในการให้สิทธิพนักงานซื้อหรือถือหุ้น

6. ภาระผูกพันตามสัญญาประกันภัย

และ TAS No.48 ยังครอบคลุมถึงสัญญาที่อิงกับสินค้าซึ่งให้สิทธิแก่คู่สัญญาในการรับหรือจ่ายชำระเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว เช่นเดียวกับที่ปฏิบัติตามเครื่องมือทางการเงิน ประเภทอื่น เว้นแต่ สัญญาที่มีข้อกำหนดทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. ทำเพื่อซื้อ - ขาย สินค้า หรือ เพื่อใช้ประโยชน์จากสินค้า
2. ทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ตามข้อ 1 ณ วันที่ทำสัญญา
3. ให้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
4. คาดว่าจะรับหรือจ่ายชำระตามสัญญา

แต่ SFAS No.150 มีขอบเขตที่เฉพาะเจาะจงกว่า IAS No.32 และ TAS No.48 โดยให้ถือปฏิบัติกับการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding financial instrument ทั้ง 3 ลักษณะคือ หุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต สิทธิที่จะขาย (put option) หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward purchase contracts) รวมทั้งเครื่องมือทางการเงินที่ผู้ออกมีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต และเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ซึ่งทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องออกหุ้นสามัญของกิจการในอนาคตในจำนวนที่อาจสัมพันธ์หรือไม่สัมพันธ์กับราคาของหุ้นสามัญแต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงเครื่องมือทางการเงินที่มีมาตรฐานอื่นรองรับ ได้แก่

1. เครื่องมือทางการเงินที่มีสิทธิแปลงที่ไม่มีลักษณะเป็นอนุพันธ์ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น สัญญาซื้อขายที่ให้สิทธิแปลงแก่ผู้ซื้อที่จะเลือกซื้อหุ้นสามัญของบริษัทผู้ขาย
2. ช่วงเวลาที่จะรับรู้สิ่งตอบแทนในการซื้อธุรกิจในอนาคต (Contingent Consideration) ของบริษัทที่มีการรวมกิจการ ตามข้อกำหนดที่ระบุใน SFAS No.141 เรื่องการรวมกิจการ (Business Combination) ซึ่ง FAS No.150 นี้จะไม่เปลี่ยนแปลงแนวทางในการวัดมูลค่าของ Contingent Consideration ซึ่งนำเสนอไว้ในย่อหน้าที่ 25-36 ของ SFAS No.141 อย่างไรก็ตามเครื่องมือทางการเงินที่ต้องรับรู้ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ จะต้องมีลักษณะเป็นสิ่งตอบแทนในการซื้อธุรกิจ (Consideration) ของบริษัทที่มีการรวมกิจการควรจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินตามข้อกำหนดของ SFAS No.150
3. ภาระผูกพันของนายจ้างในการจ่ายค่าตอบแทนให้พนักงานเป็นหุ้นสามัญที่อยู่ในขอบเขตของ APB Opinion No.25 เรื่องวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการออกหุ้นให้พนักงาน SFAS No.123 เรื่องวิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการจ่ายหุ้นเป็นค่าตอบแทนให้พนักงาน AICPA Statement of compensation (แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนเป็นหุ้นสามัญ) ที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของ Opinion No.25 SFAS No.123 และ SOP 93-6 หรือแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น มาตรฐานฉบับนี้ใช้กับหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตที่ออกในช่วงเวลาที่พนักงานใช้สิทธิเลือกซื้อหุ้นสามัญของบริษัท Position (SOP) 93-6 เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีสำหรับแผนในการให้สิทธิพนักงานเป็นเจ้าของหุ้นของบริษัท หรือแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม SFAS No.150 ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding financial instrument ที่ออกภายใต้แนวทางในการจ่ายค่าตอบแทนเป็นหุ้นสามัญ (Stock- base compensation) ที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของ Opinion No.25 SFAS No.123 และ SOP 93 - 6 หรือแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น มาตรฐานฉบับนี้ใช้กับหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตที่ออกในช่วงเวลาที่พนักงานใช้สิทธิเลือกซื้อหุ้นสามัญของบริษัท

3. นิยามศัพท์

IAS No.32 และ TAS No.48 มีนิยามศัพท์ที่ต่างกับ SFAS No.150 ดังนี้

1. เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instrument) ตาม IAS No.32 และ TAS No.48 หมายถึง สัญญาใดๆ ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของกิจการหนึ่งและหนี้สินทางการเงินหรือตราสารทุนของอีกกิจการหนึ่งเพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกัน ส่วน SFAS No.150 ได้ให้คำนิยามที่ชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงมากกว่าโดยกล่าวว่าเครื่องมือทางการเงิน หมายถึง เงินสด หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของเงินลงทุนในกิจการ (entity) และสัญญา ซึ่งมีลักษณะทุกข้อดังนี้

ก) กิจการหนึ่งมีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะต้องส่งเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่นให้อีกกิจการหนึ่ง หรือต้องแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์ ซึ่งภาระผูกพันตามสัญญานี้ถือเป็นหนี้สินทางการเงิน (Contractual Obligation)

ข) กิจการหนึ่งมีสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินจากอีกกิจการหนึ่ง หรือแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการ ซึ่งสิทธิตามสัญญานี้ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน (contractual Rights)

2. ราคาตลาด (Market Value) ตาม IAS No.32 และ TAS No.48 หมายถึง จำนวนเงินที่กิจการสามารถได้รับจากการขายสินทรัพย์ในตลาดซื้อขายคล่อง ส่วน SFAS No.150 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้

3. ตลาดซื้อขายคล่อง (Active Market) ตาม TAS No.48 หมายถึง ตลาดที่มีคุณสมบัติทุกข้อดังนี้

ก) รายการที่ซื้อขายในตลาดต้องมีลักษณะเหมือนกัน

ข) ต้องมีผู้เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลาทำการ

ค) ต้องเปิดเผยราคาต่อสาธารณชน

ส่วน IAS No.32 และ SFAS No.150 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้

4. Freestanding Financial Instrument ตาม SFAS No.150 หมายถึง เครื่องมือทางการเงินที่แยกออกจากเครื่องมือทางการเงินอื่นหรือรายการทุนของกิจการ หรือเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ร่วมกับรายการอื่นแต่สามารถซื้อขายแยกออกจากรายการนั้นได้ตามกฎหมาย ส่วน IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้

5. เครื่องมือทางการเงินที่จะต้องไถ่ถอนในอนาคต (Mandatorily Redeemable Financial Instrument) ตาม SFAS No.150 หมายถึง เครื่องมือทางการเงินที่ออกจำหน่ายในรูปแบบของหุ้นที่ทำให้กิจการที่ออกหุ้นนั้นมีการผูกพันที่จะต้องไถ่ถอนเครื่องมือทางการเงินนั้น ณ วันที่

ระบุไว้แน่นอน โดยต้องมีการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ของกิจการกับกิจการอื่น ส่วน IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่ได้ให้คำนิยามไว้

4. การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก

IAS No.32 และ TAS No.48 กำหนดให้กิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องแยกประเภทเครื่องมือทางการเงินหรือองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกแล้วแสดงไว้ในงบดุลเป็นหนี้สิน หรือส่วนของเจ้าของ โดยต้องพิจารณาตามเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจมากกว่ารูปแบบทางกฎหมายและคำนิยามของหนี้สินทางการเงินและตราสารทุน ส่วน SFAS No.150 กำหนดให้กิจการต้องจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานนี้เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์) ซึ่งได้แก่

1. หุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต (mandatorily redeemable shares) จากข้อกำหนดของ SFAS No.150 หุ้นซึ่งตอนแรกไม่ได้เป็นหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตอาจจะกลายเป็นหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตได้ ถ้ามีเหตุการณ์ที่แน่นอนบางอย่างเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องมีการซื้อหุ้นคืนหลังจากเปลี่ยนเจ้าของ หุ้นเหล่านี้ไม่ได้เป็นหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตตอนออกหุ้น เพราะยังไม่แน่นอนว่าจะมีการเปลี่ยนเจ้าของหรือไม่ เมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าของทำให้เกิดความแน่นอนที่ต้องมีการซื้อคืน กิจการจะต้องจัดประเภทหุ้นเป็นหนี้สินในตอนนั้น ในการวัดมูลค่าหนี้สินจะใช้มูลค่ายุติธรรม ส่วนของเจ้าของจะลดลงเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินนั้น โดยไม่มีการบันทึกรายการกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลง สำหรับบริษัทเอกชนบางแห่งมีข้อตกลงให้ผู้ถือหุ้นขายหุ้นทั้งหมดให้บริษัทเมื่อพวกเขาต้องการเลิกถือหุ้นหรือตาย แต่ภายหลังจากที่มีการออก SFAS No.150 ทำให้บริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนของเจ้าของและกำไรสุทธิ เพราะว่าบริษัทเหล่านี้จะต้องจัดประเภทหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตเป็นหนี้สินแยกออกจากหนี้สินประเภทอื่น และแยกรายจ่ายที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นออกจากดอกเบี้ยจ่ายที่แสดงในงบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด

2. สิทธิที่จะขาย (put option) สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward purchase contracts) และเครื่องมือทางการเงินที่ผู้ออกมีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตให้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แม้ว่า SFAS No.150 จะเน้นที่การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินเป็นหนี้สินมากกว่าส่วนของเจ้าของ แต่สัญญาซื้อขายล่วงหน้าก็สามารถจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ได้ถ้าราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงไปในทางให้ประโยชน์แก่ผู้ถือ ตัวอย่างเช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เป็นสัญญาแบบ physically settled (สัญญาที่ทำให้กิจการเกิดภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินสดหรือสินทรัพย์เพื่อซื้อหุ้นของตนเอง) กำหนดข้อตกลงในการซื้อขายหุ้นจำนวน 1,000 หุ้นในอนาคต โดยระบุราคาไว้หุ้นละ \$10 หากราคาหุ้นในท้องตลาดเท่ากับ \$12 กิจการจะจัดประเภทราคาส่วนที่เพิ่ม

ขึ้นเป็นสินทรัพย์จำนวน \$2,000 (12-10 บาท คูณ จำนวน 1,000 หุ้น) แต่ในทางกลับกันหาก ราคาหุ้นในท้องตลาดเท่ากับ \$8 กิจการจะจัดประเภทราคาส่วนที่ลดลงเป็นหนี้สินจำนวน \$2,000 (10-8 บาท คูณ จำนวน 1,000 หุ้น)

3. เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ซึ่ง ทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องออกหุ้นสามัญของกิจการในอนาคต ในจำนวนที่อาจสัมพันธ์ หรือไม่สัมพันธ์กับราคาของหุ้นสามัญ

5. การแสดงรายการ

- IAS No.32 และTAS No.48 กำหนดให้กิจการแสดงรายการเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนในงบดุล โดยจะต้องแยกหนี้สินออกจากส่วนของเจ้าของ เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนได้แก่

1. หุ้นกู้แปลงสภาพ (ด้านผู้ออก)
2. ตราสารหนี้ที่มีเงื่อนไขการไถ่ถอนก่อนกำหนดพร้อม Warrant
3. ตราสารหนี้พร้อม Warrant

ซึ่งเครื่องมือทางการเงินตามข้อ 1-3 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ หนี้สินทางการเงิน (สัญญาที่จะส่งมอบเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น) และตราสารทุน (ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญของผู้ออกภายในระยะเวลาที่กำหนด)

4. หนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงิน และตราสารทุน เครื่องมือทางการเงินอาจให้ สิทธิผู้ถือที่จะได้รับชำระเป็นสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น สินค้า และสิทธิที่จะเลือกรับชำระเป็นหุ้นของกิจการแทนสินค้าต้องแยกภาระผูกพันที่จะส่งมอบสินค้าเป็นหนี้สินและสิทธิเลือกรับชำระเป็นหุ้นเป็นตราสารทุน

แต่ SFAS No.150 กำหนดให้กิจการต้องแสดงรายการของเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์) ในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทุนออกจำหน่ายเลยแต่มีการออกจำหน่ายเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหุ้นที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตให้แสดงรายการอยู่ในส่วนของหนี้สิน และควรแสดงรายการแยกจากส่วนของหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อแยกเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้ออกจากหนี้สิน

- IAS No.32 และTAS No.48 กำหนดให้แสดงรายการดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรและขาดทุนที่เกิดจากองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่เป็นหนี้สินไว้ในงบกำไรขาดทุน ส่วนผลตอบแทนที่ได้รับจากองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทุน คือนำไปหักจากส่วนของเจ้าของในงบดุลโดยตรง แต่ SFAS No.150 ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับการแสดง

รายการผลตอบแทนที่ได้รับจากองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สินหรือองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นทุนไว้ แต่ได้กำหนดวิธีแสดงรายการสำหรับผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงินที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือเครื่องมือทางการเงินนั้น โดยให้แสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนโดยแยกออกจากการจ่ายค่าดอกเบี้ยให้กับเจ้าหนี้รายอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น กิจการออกหุ้นกู้แปลงสภาพให้แก่พนักงานและให้สัญญาว่าหากพนักงานทำการแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ กิจการจะให้โบนัสแก่พนักงาน โบนัสที่จะจ่ายให้แก่พนักงานต้องบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

6. การวัดมูลค่าเริ่มแรก

IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่ครอบคลุมถึงการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน และตราสารทุน จึงไม่ได้ อธิบายถึงวิธีการกำหนดราคาตามบัญชี ให้กับองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและ ส่วนของเจ้าของในเครื่องมือทางการเงินเดียวกัน แต่ได้แนะนำวิธีการที่อาจนำมาใช้ในการวัดมูลค่า 2 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 กำหนดมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่วัดมูลค่าได้ง่ายที่สุดก่อนซึ่งได้แก่ตราสารทุน แล้วนำไปหักจากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงินนั้น โดยไม่บันทึกรายการกำไรหรือขาดทุนจากการแยกองค์ประกอบ

วิธีที่ 2 กำหนดมูลค่าของหนี้สินแยกจากส่วนที่เป็นเจ้าของตามสัดส่วนของมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบทั้งสอง

ซึ่งจำนวนรวมของเครื่องมือทางการเงินที่กำหนดให้องค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน และ ส่วนของเจ้าของ ณ วันรับรู้เมื่อเริ่มแรกต้องเท่ากับมูลค่าตามบัญชีของเครื่องมือทางการเงินนั้นเสมอ แต่ SFAS No.150 ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ดังนี้

1. เครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต (Mandatorily Redeemable Financial Instrument) วัดมูลค่าเริ่มแรกโดยใช้ มูลค่ายุติธรรม

2. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward contracts) ที่ทำให้ผู้ออกสัญญาต้องจ่าย เงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น เพื่อซื้อหุ้นสามัญของตนเองในจำนวนที่แน่นอนในอนาคต วัดมูลค่าเริ่มแรกโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหุ้นสามัญ ณ วันเริ่มทำสัญญาปรับปรุงด้วยสิ่งตอบแทนในการซื้อธุรกิจ (Consideration) หรือสิทธิที่ไม่ได้ระบุไว้ (Unstated rights) หรือสิทธิพิเศษ (Privileges) ซึ่งส่วนทุนควรจะลดลงในจำนวนที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหุ้นสามัญ ณ วันเริ่มทำสัญญา

3. เครื่องมือทางการเงินอื่นๆ ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานฉบับนี้ ควรวัดมูลค่าเริ่มแรกโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ถ้ามีการไถ่ถอนเครื่องมือทางการเงินระหว่างช่วงที่มีการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินใหม่ ผู้ออกเครื่องมือทางการเงินควรวัดมูลค่าของหนี้สินนั้น ณ วันเริ่มแรกด้วย

มูลค่ายุติธรรม แล้วลดส่วนของทุนด้วยมูลค่าเริ่มแรกเดิมของเครื่องมือทางการเงินนั้น โดยไม่มีการบันทึกรับรู้กำไรหรือขาดทุน

7. การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา

IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่ครอบคลุมถึงการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน และตราสารทุน จึงไม่ได้ อธิบายถึงวิธีการกำหนดราคาตามบัญชีให้กับองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและส่วนของเจ้าของในเครื่องมือทางการเงินเดียวกัน แต่ได้แนะนำวิธีการที่อาจจะนำมาปฏิบัติไว้เช่นเดียวกับการวัดมูลค่าเริ่มแรก และยังได้แนะนำวิธีในการวัดมูลค่าหุ้นกู้แปลงสภาพไว้ 2 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1

1. กำหนดมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินทางการเงิน (คำนวณจากกระแสเงินสดของเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยในตลาดขณะนั้นของหนี้สินทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายกันที่ไม่มีส่วนของเจ้าของรวมอยู่
2. กำหนดราคาตามบัญชีของตราสารทุน (สิทธิเลือกแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ โดยหักราคาตามบัญชีของหนี้สินทางการเงินออกจากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงิน

วิธีที่ 2

กำหนดมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้ (อาจกำหนดจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคต) และ กำหนดมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกแปลงสภาพ (อ้างอิงจากมูลค่ายุติธรรมของสิทธิที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือโดยใช้แบบจำลองการตีราคาสิทธิเลือก ซึ่งสัดส่วนมูลค่ายุติธรรมที่กำหนดให้กับองค์ประกอบทั้งสองต้องนำมาใช้ในการปันส่วนเครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้ผลรวมของราคาตามบัญชีที่กำหนดให้องค์ประกอบแต่ละส่วนมีจำนวนเท่ากับสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ

แต่ SFAS No.150 ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ดังนี้

- สำหรับสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward contracts) ที่ทำให้ผู้ออกสัญญาต้องจ่ายเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคตเพื่อซื้อหุ้นสามัญของตนเองในจำนวนที่แน่นอนในอนาคต สามารถวัดมูลค่าภายหลังการได้มาด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งใน 2 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายหรือจำนวนเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต มีจำนวนที่แน่นอน รวมทั้งวันครบกำหนดสัญญาถูกระบุไว้แน่นอนแล้ว เครื่องมือทางการเงินนี้ควรวัดมูลค่าภายหลังการได้มาโดยใช้มูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ของจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย ณ วันครบกำหนดสัญญาบวกด้วยอัตราดอกเบี้ย ณ วันเริ่มแรกของสัญญา

วิธีที่ 2 ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย หรือ จำนวนเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องได้ถดถอยในอนาคต และวันครบกำหนดสัญญาตัวใดตัวหนึ่งไม่ได้ระบุไว้แน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา จะวัดมูลค่าภายหลังการได้มาของเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้โดยใช้จำนวนเงินสดที่จะต้องจ่ายภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา ถ้าวันครบกำหนดสัญญาเกิดขึ้นในช่วงวันที่รายงานในงบการเงิน ผลการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินสดที่ต้องจ่ายภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาจากวันที่รายงานในครั้งก่อน ให้รับรู้เป็นต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายหากจำนวนเงินที่จ่าย หรือต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือสัญญามากกว่ามูลค่าเริ่มแรก ควรจัดเป็นต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายด้วย

- สำหรับเครื่องมือทางการเงินภายใต้ขอบเขตของ SFAS No.133 ให้วัดมูลค่าภายหลังการได้มาตามวิธีปฏิบัติของมาตรฐานนั้น ส่วนเครื่องมือทางการเงินอื่นที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของ SFAS No.150 นอกเหนือจากข้อปฏิบัติที่กล่าวมาแล้วให้วัดมูลค่าภายหลังการได้มาโดยใช้มูลค่ายุติธรรม โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมตาม SFAS No.150 นี้ หรือ ตามวิธีปฏิบัติทางบัญชีอื่นที่กำหนดวิธีวัดมูลค่าโดยวิธีอื่นไว้

8. กำไรต่อหุ้น

IAS No.32 และ TAS No.48 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณกำไรต่อหุ้นไว้ แต่ SFAS No.150 ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับกิจการที่ออกหุ้นสามัญหรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำให้กิจการมีภาระผูกพันต้องออกหุ้นสามัญในจำนวนที่แน่นอนเพื่อได้ถดถอยคืนเครื่องมือทางการเงินนั้นในอนาคต ไม่ควรนำหุ้นสามัญที่จะต้องได้ถดถอยคืนมาคำนวณกำไรต่อหุ้นและกำไรต่อหุ้นปรับลด (diluted earnings per share) ส่วนเงินปันผลสะสมและสิทธิที่ไม่เกี่ยวกับกำไรที่มีการแบ่งให้หุ้นที่จะมีการได้ถดถอยหรือซื้อคืนและไม่มีการรับรู้เป็นต้นทุนดอกเบี้ยจ่าย ควรนำไปหักจากการคำนวณกำไรของผู้ถือหุ้น (การคำนวณกำไรต่อหุ้นเป็นตัวเงิน) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ two-class method ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 61 ของ SFAS No. 128 เรื่องกำไรต่อหุ้น (Earnings per share)

9. การเปิดเผยข้อมูล

IAS No.32 และ TAS No.48 กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือทางการเงิน แต่ SFAS No.150 ไม่ได้กำหนดให้เปิดเผย แต่ได้กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและภาระผูกพันของเครื่องมือทางการเงินและจำนวนหุ้นที่จะต้องออกตามสัญญา และสำหรับสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือ Option ที่มีสิทธิซื้อหุ้นสามัญ กิจการต้องเปิดเผยราคาล่วงหน้า (Forward price) หรือราคาใช้สิทธิของ Option (Strike Price) รวมทั้งจำนวนหุ้นที่จะต้องออกตามสัญญา และวันครบกำหนด หรือวันที่ตามสัญญาไว้ด้วย

4.2 การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในเรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนกับหลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของอเมริกาที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC)

ในการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาในเรื่องเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนกับหลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของอเมริกาที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) ขอนำเสนอขอบเขตในการวิเคราะห์เป็นตาราง โดยแบ่งเป็น 3 หัวเรื่องดังแสดงในตารางที่ 4.2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตารางที่ 4.2 พบว่าหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของ SFAS No. 150 จะแตกต่างกับหลักเกณฑ์ในตลาดหลักทรัพย์ของอเมริกาที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (SEC) ในเรื่องคำนิยามและขอบเขต การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน และวิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการ ปล่อยหุ้นคืนกรณีที่อยู่หุ้นเสียชีวิต ดังนี้

4.2.1 คำนิยามและขอบเขต

ข้อกำหนดของ SEC ใช้กับหุ้นที่สิทธิในการไถ่ถอนอยู่เหนือการควบคุมของบริษัท ผู้ออกเครื่องมือทางการเงิน การไถ่ถอนอาจจะอยู่ในสถานะที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ แต่เครื่องมือทางการเงินนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ SEC เพราะการไถ่ถอนอยู่นอกเหนือจากอำนาจควบคุมของผู้ออก ส่วนคำนิยามของ SFAS No. 150 แคบกว่าข้อกำหนดของ SEC โดยจะใช้กับหลักทรัพย์ที่สิทธิในการไถ่ถอนมีความแน่นอนเท่านั้น Rule 144A ได้ให้คำนิยามว่า Effective conversion premium (ส่วนเกินมูลค่าแปลงสภาพที่มีประสิทธิภาพ) หมายถึง จำนวนที่เป็นส่วนแบ่งของมูลค่าแปลงสภาพหลักทรัพย์ ซึ่งราคาของหลักทรัพย์ ณ วันที่ออกสูงกว่ามูลค่าแปลงสภาพส่วน SFAS No. 150 ไม่ได้ให้คำนิยามนี้ไว้

สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของ SFAS No. 150 จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ SFAS No. 150 ส่วนเครื่องมือทางการเงินที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของ SFAS No. 150 ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ SEC

4.2.2 การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน

ข้อกำหนดของ SEC ต้องการให้เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหุ้นที่สิทธิในการไถ่ถอนอยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัทผู้ออกไม่ถูกจัดประเภทเป็นส่วนของเจ้าของ แต่ไม่จำเป็นต้องจัดประเภทเป็นหนี้สิน โดยทั่วไปแล้วผู้ลงทะเบียนกับ SEC จะจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้เป็น mezzanine ซึ่งอยู่ระหว่างหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น แต่เครื่องมือทางการเงินภายใต้ขอบเขตของ SFAS No. 150 จะต้องจัดประเภทเป็นหนี้สิน ไม่ใช่ mezzanine ส่วนเครื่องมือทางการเงินที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของ SFAS No. 150 แต่อยู่ในขอบเขตของ SEC ยังคงสามารถจัดประเภทเป็น mezzanine ได้ ยิ่งไปกว่านั้นภายใต้ข้อกำหนดของ SEC กำหนดให้จัดประเภทของผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้กับผู้ถือเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้เป็นเงินปันผล เพราะเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้มีรูปแบบทางกฎหมายเป็นหลักทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นหุ้น ในทางตรงข้าม SFAS No.150 ต้องการให้จัดประเภทหุ้นที่ทำให้กิจการผู้ออกมีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนในอนาคตเป็นหนี้สิน และผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้กับผู้ถือเครื่องมือทางการเงินนั้นให้จัดประเภทเป็นค่าใช้จ่าย

4.2.3 วิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการไถ่ถอนหุ้นคืนกรณีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต

SEC กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการไถ่ถอนหุ้นคืนหากผู้ถือหุ้นเสียชีวิตไว้ดังนี้ ถ้ากิจการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ประกันชีวิตที่จะจ่ายเงินสดค่าไถ่ถอนหุ้นอย่างเพียงพอ ซึ่งในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงข้างต้น SEC อนุญาตให้จัดประเภทหุ้นนี้ร่วมกับส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะว่ามีสิทธิในการไถ่ถอนจะไม่ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ส่วน SFAS No.150 ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในกรณีนี้ไว้ แต่ได้มีข้อปฏิบัติสำหรับหุ้นที่ทำให้กิจการผู้ออกมีภาระผูกพันที่จะต้องไถ่ถอนในอนาคตจะต้องถูกจัดประเภทเป็นหนี้สินโดยไม่คำนึงถึงกรรมสิทธิ์ประกันชีวิตที่จะจ่ายเงินให้สูงกว่าจำนวนเงินที่ต้องไถ่ถอนหุ้นหรือไม่

4.3 การศึกษาเปรียบเทียบตัวอย่างงบการเงินที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของไทยกับผลการศึกษาของงานวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรม

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปและลักษณะการประกอบธุรกิจ

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่ 89/169-170 หมู่ที่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 บริษัทดำเนินธุรกิจนำเข้าและจำหน่ายเครื่องจักร และเครื่องจักรกลที่ใช้ยก สำหรับธุรกิจการก่อสร้างและขนถ่าย เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2523 ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศได้เริ่มชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2540 ผลประกอบการของบริษัท บริษัทย่อย และบริษัทร่วมได้รับผลกระทบอย่างมากตามที่ปรากฏว่ารายได้ลดลงอย่างมาก ตลอดจนถึงสินค้าคงเหลือเคลื่อนไหวช้าลง ในเดือนมิถุนายน 2543 บริษัทประสบความสำเร็จในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารและสถาบันการเงิน

2. บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2509 โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจด้านธุรกิจเงินทุน และธุรกิจหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2541 บริษัทได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้แยกธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกัน และได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) โดยการดำเนินงานคงเหลือเพียงด้านธุรกิจเงินทุน ซึ่งมีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 มีพนักงานจำนวน 158 คน ในปี 2542 ประเทศไทย และประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกหลายประเทศยังคงประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งสภาวะการณ์นี้ได้มีผลกระทบและอาจมีผลกระทบต่อไปต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินต่างๆ ในประเทศไทยรวมถึงบริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) ด้วย

3. บริษัทเงินทุน บุคคลลักษ์ จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บุคคลลักษ์ จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2514 โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจด้านธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ โดยมีสำนักงานอยู่ที่อาคารธนาคาร ไทยพาณิชย์ อาคาร 2 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2542 บริษัทได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้แยกธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ออกจากกันและบริษัทได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทเงินทุนบุคคลลักษ์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2542 โดยการดำเนินงานของบริษัทคงเหลือเพียงธุรกิจเงินทุนเท่านั้น โดยมีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัทมีพนักงานจำนวน 149 คน ตั้งแต่ปี 2540 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกหลายประเทศได้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจมาโดยตลอด ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัท รวมถึงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ได้ตามกำหนดด้วย

4. บริษัท 프리เซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน) (“พีเอสแอล”) ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2532 และเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ ในปี พ.ศ. 2536 โดยดำเนินธุรกิจหลักเป็นเจ้าของเรือเอนกประสงค์ขนาดเล็ก และให้บริการเช่าเหมาสำหรับขนส่งสินค้าแห่งเทกองไม่ประจำเส้นทาง บริษัทฯ ได้จัดโครงสร้างของบริษัทฯ โดยให้บริษัทย่อย เป็นเจ้าของเรือเพียง 1 ลำ (บางบริษัทย่อยเป็นเจ้าของเรือ 2 ลำ) เพื่อจำกัดความรับผิด ซึ่งโครงสร้างของบริษัทฯ ดังกล่าวก็มีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างบริษัทเดินเรือทั่วไป การดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2543 ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของค่าเงินตราสกุลต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

5. บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน) จดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2534 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัย ทั้งรูปแบบบ้านเดี่ยวและอาคารชุดพักอาศัย ทั้งเชิงราบและตึกสูง โดยมุ่งเน้นที่จะนำเสนอและเป็นผู้ดำเนินการสร้างนวัตกรรมที่แตกต่างในธุรกิจนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายมากขึ้น

6. บริษัท เนวาร์ตันพัฒนาการ จำกัด (มหาชน) บริษัทฯ จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทยในปี 2519 ต่อมาในปี 2538 บริษัทฯ ได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทฯ ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยมีธุรกิจหลักคือการให้บริการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 บริษัทได้ลงนามในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงิน

7. บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ 28/1 อาคารประภาวิทย์ ชั้น 2-3 ถนนสุรศักดิ์ สี่ลม บางรัก กรุงเทพฯ และโรงงานอยู่ที่ 9 หมู่ 7 ถนนบ้านกลางนา-ยายพลอย ตำบลแม่รำพึง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบธุรกิจผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนชนิดม้วน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัทมีพนักงานทั้งสิ้น 719 คน และมีค่าใช้จ่ายพนักงานเป็นจำนวน 227 ล้านบาท และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัทมีพนักงานทั้งสิ้น 718 คน และมีค่าใช้จ่ายพนักงานเป็นจำนวน 207 ล้านบาทในปี 2542 บริษัทและบริษัท ทำเรือประจวบ จำกัด ได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารและสถาบันการเงินผู้ให้กู้แล้ว (ดูหมายเหตุข้อ 12 และข้อ 13) ความสามารถของบริษัทและบริษัทย่อยที่จะปฏิบัติตามแผนการปรับโครงสร้างหนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะดำเนินงานให้มีกำไรอย่างต่อเนื่อง

8. บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน) จดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2515 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายชิ้นส่วนเครื่องปรับอากาศในรถยนต์ และในอาคาร บริษัทฯได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) และที่ประชุมคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ได้ตกลงร่วมกันอนุมัติแผนการดำเนินการตามขั้นตอนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และได้ลงนามรับแผนอย่างเป็นทางการที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันที่ 17 ธันวาคม 2542 และลงนามในสัญญาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2543

4.3.2 การวิเคราะห์ห้บการเงิน

อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้บการเงินของบริษัทที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพมี 5 อัตราส่วนดังนี้

1. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่ากิจการได้ใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่ากิจการมีสินทรัพย์มากเกินไปจนจำเป็น สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\begin{aligned} \text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม} &= \frac{\text{ค่าขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \quad \text{รอบ} \\ \text{(Total Assets Turnover)} &= \frac{\text{Sale} \times 100}{\text{TOT}} \quad \text{รอบ} \end{aligned}$$

2. ตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้น (equity multiplier) เป็นอัตราส่วนของสินทรัพย์ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่ากิจการนั้นมีหนี้สินมาก สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\begin{aligned} \text{ตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้น} &= \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \quad \text{เท่า} \\ (\text{equity multiplier}) &= \frac{\text{TOT}}{\text{Equity}} \quad \text{เท่า} \end{aligned}$$

3. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขาย (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนแสดงผลตอบแทนจากค่าขาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตราร้อยละของกำไรสุทธิที่กิจการหาได้จากการดำเนินงาน ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากแสดงว่ากิจการมีความสามารถในการทำกำไรมาก สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขาย} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} \times 100}{\text{ค่าขาย}} \quad \% \\ (\text{Net Profit Margin}) &= \frac{\text{EAT} \times 100}{\text{Sale}} \quad \% \end{aligned}$$

4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA) คืออัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์รวมของกิจการ เป็นการวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการในการหารายได้ ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากแสดงว่ากิจการใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}} \quad \% \\ (\text{Return on Total Assets: ROA}) &= \frac{\text{EAT} \times 100}{\text{TOT}} \quad \% \end{aligned}$$

5. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) คืออัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรจากส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการวัดผลตอบแทนต่อส่วนทุนของกิจการว่าให้ผลเฉลี่ยในระดับใด ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากแสดงว่าผู้ถือหุ้นมีโอกาสได้รับผลตอบแทนยิ่งมาก สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือ

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \quad \% \\ (\text{Return on Equity : ROE}) &= \frac{\text{EAT} \times 100}{\text{Equity}} \quad \% \end{aligned}$$

การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 8 บริษัทดังนี้

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.3 แสดงการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. <u>EAT</u> Sale	-87.01 205.95	477.34 223.57		ยอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2542 เท่ากับ 42.25 บาท และ ในปี 2543 จะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 213.51 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าปี 2542 ถึงร้อยละ 255.76 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 เท่ากับ ร้อยละ -220.66 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -220.66	= -42.25	= 213.51	+ 255.76	
2. <u>Sale</u> TOT	205.95 1,700.73	223.57 1,230.28		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2542 เท่ากับ 0.12 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 0.18 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 เล็กน้อยแต่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของ
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = 0.64 รอบ	= 0.12	= 0.18	+ 0.06	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-87.01	477.34		<p>อุตสาหกรรมในปี 2543 เท่ากับ 0.64 รอบ จะเห็นว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.64 รอบ จะเห็นว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน</p> <p>เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายและอัตรากาการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 ทำให้้อัตรามผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2543 สูงกว่าปี 2542 ถึงร้อยละ 43.92 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 เท่ากับ ร้อยละ -145.88 จะเห็นว่าบริษัทฯ ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน</p> <p>ในปี 2543 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2542 1,027.12 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 556.67 ล้านบาท เนื่องจากมีการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน</p>
TOT	1,700.73	1,230.28		
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -145.88	= -5.12	= 38.80	+ 43.92	
4. TOT=Liability+Equity				
Liability	1,930.03	902.91	- 1,027.12	
Equity	-229.30	327.37	+ 556.67	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
5. $\frac{\text{TOT}}{\text{Equity}}$	1,700.73 -229.30 = -7.42	1,230.28 327.37 = 3.76	+ 11.18	ในปี 2543 บริษัทฯ มีตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 11.18 เท่า เนื่องจากบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นและมีสินทรัพย์รวมและหนี้สินลดลง
6. $\frac{\text{EAT}}{\text{TOT}} \times \frac{\text{TOT}}{\text{Equity}} = \frac{\text{EAT}}{\text{Equity}}$	= -87.01 -229.30 = 37.95	477.34 327.37 = 145.81	+ 107.86	เนื่องจากบริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2543 สูงกว่าปี 2542 ทำให้ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับร้อยละ 107.86 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ มีการลงทุนที่ดีและมีการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในอัตราที่สูง โดยจะเห็นได้จากเงินที่ผู้ถือหุ้นนำมาลงทุน 100 บาท ในปี 2542 ไม่ได้รับผลตอบแทน แต่ในปี 2543 ได้รับผลตอบแทนถึง 145.89 บาท

หมายเหตุ: ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัทที่.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)
ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

2. บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.4 แสดงการวิเคราะห์ห้งการเงินของ บริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-872.06	-423.70		ขอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2541 เท่ากับ 42.25 บาทและ ในปี 2542 เท่ากับ 49.56 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2541 ร้อยละ 9.30 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปี 2542 เท่ากับ ร้อยละ 71.19 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
Sale	2,166.04	854.87		
=	-40.26	= -49.56	- 9.30	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปี 2542 = ร้อยละ -71.19				
2. Sale	2,166.04	854.87		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2541 เท่ากับ 0.16 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 0.06 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2541 อยู่ 0.10 รอบแสดงว่า บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมต่ำลง
TOT	13,883.62	14,028.81		
=	0.16	= 0.06	- 0.10	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-872.06	-423.70		แม้ว่าในปี 2542 บริษัทฯ จะมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายและอัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2541 แต่ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม สูงกว่าปี 2541 ร้อยละ 3.26 และ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2542 เท่ากับร้อยละ -7.47 จะเห็นว่าบริษัทฯ ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	13,883.62	14,028.81		
	= -6.28	= -3.02	+ 3.26	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -7.47				
4. TOT=Liability+Equity				ในปี2542 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2541 400.37 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 473.92 ล้านบาท เนื่องจากการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน
Liability	13,039.85	12,639.48	- 400.37	
Equity	843.77	1,317.69	+ 473.92	
5. TOT	13,883.62	14,028.81		ในปี 2542 บริษัทฯ มีตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 5.80 เท่า เนื่องจากบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นและสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น และมีหนี้สินลดลง
Equity	843.77	1,317.69		
	= 16.45	= 10.65	- 5.80	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
$6. \frac{\text{EAT}}{\text{TOT}} \times \frac{\text{TOT}}{\text{Equity}}$ $= \frac{\text{EAT}}{\text{Equity}}$ อัตราส่วนเฉลี่ยของ อุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -34.45	$= \frac{-872.06}{843.77}$ $= -103.35$	$\frac{-423.70}{1,317.69}$ $= -32.15$	+ 71.20	เนื่องจากบริษัทฯ มีอัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ รวมในปี 2542 สูงกว่าปี 2541 แต่ตัวทวิของส่วน ของผู้ถือหุ้นในปี 2542 ต่ำ กว่าปี 2541 ทำให้ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับ ร้อยละ 71.20 ซึ่งแสดงให้เห็น เห็นว่าบริษัทฯ มีการลงทุน ที่ดีและมีการบริหารค่าใช้จ่าย อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น และ สูงกว่าอุตสาหกรรมเดียวกันเล็กน้อย แต่ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นทั้งสอง ปีก็ยังมีค่าเป็นลบอยู่

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัทเงินทุนสินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
 ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

3. บริษัทเงินทุน บุคคลิกย์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.5 แสดงการวิเคราะห์ห้งบการเงินของ บริษัทเงินทุน บุคคลิกย์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-1,387.08	-815.66		ขอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะ มีขาดทุนสุทธิในปี 2541 เท่ากับ 101.41 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 167.70 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2541 ร้อยละ 66.29 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปี 2542 เท่ากับร้อยละ 71.19 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
Sale	1,367.77	486.37		
=	-101.41	= -167.70	- 66.29	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -71.19				
2. Sale	1,367.77	486.37		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2541 เท่ากับ 0.12 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 0.05 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2541 0.07 รอบแสดงว่า บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมต่ำลง
TOT	11,683.54	9,348.12		
=	0.12	= 0.05	- 0.07	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-1,387.08	-815.66		แม้ว่าในปี 2542 บริษัทฯ จะมีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายและอัตรากาไรหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2541 แต่ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2541 ร้อยละ 3.14 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2542 เท่ากับร้อยละ -7.47 จะเห็นว่า บริษัทฯ ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ในปี 2542 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2541 2,823.53 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 488.11 ล้านบาท เนื่องจากมีการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน ในปี 2542 บริษัทฯ มีตัววัดของส่วนของผู้ถือหุ้น
TOT	11,683.54	9,348.12		
	= -11.87	= -8.73	+ 3.14	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -7.47				
4. TOT=Liability+Equity				
Liability	11,211.34	8,387.81	- 2,823.53	
Equity	472.20	960.31	+ 488.11	
5. TOT	11,683.54	9,348.12		
Equity	472.20	960.31		
	= 24.74	= 9.73	- 15.01	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
$6. \frac{\text{EAT}}{\text{TOT}} \times \frac{\text{TOT}}{\text{Equity}}$ $= \frac{\text{EAT}}{\text{Equity}}$ <p>อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -34.45</p>	$= \frac{-1,387.08}{472.20}$ $= -293.75$	$\frac{-815.66}{960.31}$ $= -84.94$	$+ 208.81$	<p>เนื่องจากบริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2542 สูงกว่าปี 2541 แต่ตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2542 ต่ำกว่าปี 2541 ทำให้ในปี 2542 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับ ร้อยละ 208.72 แสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ มีการลงทุนที่ดีและมีการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ต่ำกว่าอุตสาหกรรมเดียวกัน อีกทั้งผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นทั้งสองปีก็ยังมีค่าเป็นลบอยู่</p>

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัทเงินทุน บุคคลิกย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

4. บริษัท ฟรีเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.6 แสดงการวิเคราะห์ห้งบการเงินของบริษัท ฟรีเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-60.71	-366.64		ยอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2542 เท่ากับ 1.65 บาทและ ในปี 2543 เท่ากับ 8.79 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 7.14 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปี 2543 เท่ากับ ร้อยละ -3.85 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
Sale	3,690.49	4,170.01		
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -3.85	= -1.65	= -8.79	- 7.14	
2. Sale	3,690.49	4,170.01		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2542 เท่ากับ 0.49 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 0.62 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 เล็กน้อย และสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 ซึ่งเท่ากับ 0.61 รอบ จะเห็นว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันเล็กน้อย
TOT	7,605.45	6,691.35		
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = 0.61 รอบ	= 0.49	= 0.62	+ 0.13	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-60.71	-366.64		เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 แต่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2543 ต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 4.68 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 เท่ากับร้อยละ -2.27 จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของบริษัทต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	7,605.45	6,691.35		
	= -0.80	= -5.48	- 4.68	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -2.27				
4. TOT=Liability+Equity				ในปี 2543 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2542 1,502.83 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 597.72 ล้านบาท เนื่องจากมีการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน
Liability	7,828.98	6,326.15	- 1,502.83	
Equity	-293.80	303.92	+ 597.72	
5. TOT	7,605.45	6,691.35		ในปี 2543 บริษัทฯ มีตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 47.90 เท่าเนื่องจากบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และมีสินทรัพย์รวมและหนี้สินลดลง
Equity	-293.80	303.92		
	= -25.89	= 22.02	+ 47.90	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
$6. \frac{EAT}{TOT} \times \frac{TOT}{Equity}$ $= \frac{EAT}{Equity}$	$= \frac{-60.71}{-293.80}$ $= 20.66$	$\frac{-366.64}{303.92}$ $= -120.64$	- 141.30	<p>เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2542 แต่มีตัวทิวของส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าปี 2542 ทำให้ในปี 2543 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 เท่ากับร้อยละ 141.30 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองปี บริษัทฯ มีการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่ายของบริษัทไม่ค่อยมีประสิทธิภาพทำให้อัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นอยู่ในอัตราน่า</p>

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัท พีริเซียส ชิปปิง จำกัด (มหาชน)

ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5. บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.7 แสดงการวิเคราะห์หั่งบการเงินของบริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-580.50	-943.80		ยอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2541 เท่ากับ 151.60 บาทและ ในปี 2542 เท่ากับ 347.66 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2541 ร้อยละ 196.06 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 เท่ากับ ร้อยละ -27.97 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
Sale	382.92	271.47		
	= -151.60	= -347.66	- 196.06	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -27.97				
2. Sale	382.92	271.47		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2541 เท่ากับ 0.11 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 0.22 บาท ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2541 เล็กน้อย แสดงว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมดีขึ้น
TOT	3,389.14	1,225.08		
	= 0.11	= 0.22	+ 0.11	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-580.50	-943.80		เนื่องจากในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2541 แต่มีอัตรากำไรรวมของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2541 ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2542 ต่ำกว่าปี 2541 ร้อยละ 59.91 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2542 เท่ากับร้อยละ -6.13 จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของบริษัทต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
TOT	3,389.14	1,225.08		
	= -17.13	= -77.04	- 59.91	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -6.13				
4. TOT=Liability+Equity				ในปี 2542 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2541 1,809.98 ล้านบาท และมีทุนลดลง 353.84 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีสินทรัพย์ลดลง
Liability	2,676.13	866.15	- 1,809.98	
Equity	711.76	357.92	- 353.84	
5. TOT	3,389.14	1,225.08		ในปี 2542 บริษัทฯ มีตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2541 1.34 เท่า เนื่องจากบริษัทฯ มีสินทรัพย์รวม หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง
Equity	711.76	357.92		
	= 4.76	= 3.42	- 1.34	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2541	ปี 2542	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
6. EAT x TOT $\frac{\text{TOT}}{\text{EAT}} \times \frac{\text{Equity}}{\text{Equity}}$	$= \frac{-580.50}{711.76}$	$= \frac{-943.80}{357.92}$	$= -182.13$	เนื่องจากในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและมีตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าปี 2541 ทำให้ในปี 2542 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2541 เท่ากับร้อยละ 182.13 และต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมซึ่งมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 33.74 แสดงให้เห็นว่า บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่ายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2542 = ร้อยละ -33.74	$= -81.56$	$= -263.69$	$- 182.13$	

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

6. บริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์งบการเงินของ บริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-860.29	351.61		ยอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2542 เท่ากับ -42.10 บาทและมีกำไรสุทธิในปี 2543 เท่ากับ 21.41 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าปี 2542 ร้อยละ 63.51 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 เท่ากับร้อยละ -19.24 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
Sale	2,043.38	1,642.11		
	= -42.10	= 21.41	+ 63.51	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -19.24				
2. Sale	2,043.38	1,642.11		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2542 เท่ากับ 0.48 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 0.40 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2542 เล็กน้อย แต่และสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 ซึ่งเท่ากับ 0.19 รอบ จะเห็นว่าในปี 2543 บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมสูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันเล็กน้อย
TOT	4,236.55	4,135.48		
	= 0.48	= 0.40	- 0.08	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = 0.19 รอบ				

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-860.29	351.61		เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายสูงกว่าปี 2542 แต่มีอัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2542 เล็กน้อย ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2543 สูงกว่าปี 2542 ถึงร้อยละ 28.81 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 เท่ากับร้อยละ -4.41 จะเห็นว่าบริษัทฯ ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	4,236.55	4,135.48		
	= -20.31	= 8.50	+ 28.81	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -4.41				
4. TOT=Liability+Equity				ในปี 2543 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2542 1,952.36 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 1,851.29 ล้านบาท เนื่องจากการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน
Liability	4,762.76	2,810.40	- 1,952.36	
Equity	-526.21	1,325.08	+ 1,851.29	
5. TOT	4,236.55	4,135.48		ในปี 2543 บริษัทฯ มีตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 11.17 เท่า เนื่องจากบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และมีสินทรัพย์รวมและหนี้สินลดลง
Equity	-526.21	1,325.08		
	= -8.05	= 3.12	+ 11.17	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
$6. \frac{EAT}{TOT} \times \frac{TOT}{Equity}$ $= \frac{EAT}{Equity}$ <p>อัตราส่วนเฉลี่ยของ อุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -28.54</p>	$= \frac{-860.29}{-526.21}$ $= 163.49$	$= \frac{351.61}{1,325.08}$ $= 26.54$	-136.95	<p>แม้ว่าบริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2543 สูงกว่าปี 2542 แต่ทำให้ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 เท่ากับ ร้อยละ 136.95 เท่ากับ 0.46 รอบ แสดงว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมดีขึ้น และดีกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในปี 2543 บริษัทฯ มีการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่ายไม่ค่อยมีประสิทธิภาพทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงอย่างมาก</p>

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัท เนวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

7. บริษัท สหวิริยาสตีล อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์หั่งบการเงินของ บริษัท สหวิริยาสตีล อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	2,068.58	220.51		ยอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีกำไรสุทธิในปี 2542 เท่ากับ 16.63 บาทและในปี 2543 เท่ากับ 1.35 บาทในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 15.28 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 เท่ากับร้อยละ -2.79 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
Sale	12,438.11	16,325.59		
=	16.63	1.35	- 15.28	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -2.79				
2. Sale	12,438.11	16,325.59		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2542 เท่ากับ 0.49 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 0.68 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตรากาารหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 เล็กน้อย และสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2543 ซึ่งเท่ากับ 0.46 รอบ แสดงว่าบริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมดีขึ้น และดีกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	25,296.93	23,983.21		
=	0.49	0.68	+ 0.19	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = 0.46 รอบ				

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	2,068.58	220.51		เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 แต่มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2543ต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 7.26 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ในปี 2542 เท่ากับร้อยละ -1.30 จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของบริษัทดีกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรม เดียวกัน
TOT	25,296.93	23,983.21		
	= 8.18	= 0.92	- 7.26	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ -1.30				
4. TOT=Liability+Equity				ในปี 2543 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2542 1,458.14 ล้านบาท และมีทุนเพิ่มขึ้น 54.89 ล้านบาท เนื่องจากมีการเปลี่ยนหนี้สินให้เป็นทุน
Liability	20,143.42	18,685.28	- 1,458.14	
Equity	4,967.00	5,021.89	+ 54.89	
5. TOT	25,296.93	23,983.21		ในปี 2543 บริษัทฯ มีตัวทวิของส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 0.31 เท่านั้นเนื่องจากบริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และมีสินทรัพย์รวมและหนี้สินลดลง
Equity	4,967.00	5,021.89		
	= 5.09	= 4.78	- 0.31	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
$6. \frac{\text{EAT}}{\text{TOT}} \times \frac{\text{TOT}}{\text{Equity}}$ $= \frac{\text{EAT}}{\text{Equity}}$ <p>อัตราส่วนเฉลี่ยของ อุตสาหกรรมปี 2543 = ร้อยละ -5.40</p>	$= \frac{2,068.58}{4,967.00}$ $= 41.65$	$= \frac{220.51}{5,021.89}$ $= 4.39$	- 37.26	<p>เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและมีตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าปี 2542 ทำให้ในปี 2543 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2541 เท่ากับร้อยละ 37.24 แต่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ -5.40 แสดงให้เห็นว่า ในปี 2543 บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่ายต่ำกว่าปี 2542 แต่สูงกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน</p>

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัท สหวิริยาสตีล อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

8. บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน)

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์หั่งบการเงินของบริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
1. EAT	-111.66	-204.17		ขอดขาย 100 บาท บริษัทฯ จะมีขาดทุนสุทธิในปี 2542 เท่ากับ 44.55 บาทและในปี 2543 เท่ากับ 67.26 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 22.71 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 เท่ากับร้อยละ 6.73 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมาก
Sale	250.65	303.57		
=	-44.55	= -67.26	- 22.71	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ 6.73				
2. Sale	250.65	303.57		เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม 1 บาท ก่อให้เกิดค่าขายในปี 2542 เท่ากับ 0.36 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 0.58 บาท ในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนหนี้สินของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 เล็กน้อย แต่ต่ำกว่าอัตรา ส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ในปี 2543 ซึ่งเท่ากับ 1.06 รอบ แสดงว่า บริษัทฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมดีขึ้น แต่ต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	692.61	521.08		
=	0.36	= 0.58	+ 0.22	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = 1.06 รอบ				

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
3. EAT	-111.66	-204.17		เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อค่าขายต่ำกว่าปี 2542 แต่มีอัตรการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสูงกว่าปี 2542 ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในปี 2543 ต่ำกว่าปี 2542 ร้อยละ 23.06 และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมในปี 2542 เท่ากับร้อยละ 7.35 จะเห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้เงินทุนของบริษัทต่ำกว่าบริษัทอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน
TOT	692.61	521.08		
	= -16.12	= -39.18	- 23.06	
อัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ 7.35				
4. TOT=Liability+ Equity				ในปี 2543 บริษัทฯ มีหนี้สินลดลงจากปี 2542 139.75 ล้านบาท และมีทุนลดลง 31.79 ล้านบาท เนื่องจากมีสินทรัพย์รวมลดลง
Liability	727.10	587.35	- 139.75	
Equity	-34.49	-66.28	- 31.79	
5. TOT	692.61	521.08		ในปี 2543 บริษัทฯ มีตัวทิวของส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นจากปี 2542 12.22 เท่า เนื่องจากบริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง
Equity	-34.49	-66.28		
	= -20.08	= -7.86	+ 12.22	

อัตราส่วนในการวิเคราะห์	ปี 2542	ปี 2543	เปลี่ยนแปลง	คำอธิบาย
6. EAT x TOT				เนื่องจากในปี 2543 บริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าปี 2542 แต่มีตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นสูงกว่าปี 2542 ทำให้ในปี 2543 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 เท่ากับร้อยละ 15.74 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองปี บริษัทฯ มีการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่ายของบริษัทไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเนื่องจากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์และตัวทวีของส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าติดลบ
$\frac{\text{TOT}}{\text{EAT}}$	= -111.66	= -204.17		
$\frac{\text{Equity}}{\text{EAT}}$	= -34.49	= -66.28		
$\frac{\text{Equity}}{\text{TOT}}$	= 323.75	= 308.04	- 15.71	
อัตราส่วนเฉลี่ยของ อุตสาหกรรม ปี 2543 = ร้อยละ 11.43				

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ใช้ในการคำนวณมาจากรายงานการเงินของบริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เซ็นจ์ จำกัด (มหาชน)

ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก จ

ที่มา: <http://www.set.or.th>

4.1.3 การวิเคราะห์กำไรจากการมีเจ้าหนี้ (Financial Leverage)

การที่กิจการมีการจัดหาเงินทุนบางส่วนจากเจ้าหนี้หรือการมีเจ้าหนี้ทำให้กิจการเกิดรายจ่ายประจำคือ ดอกเบี้ยจ่าย และยังมีภาระผูกพันที่จะต้องหาเงินมาจ่ายคืนเงินต้นเมื่อครบกำหนดตามสัญญาด้วย ถ้ากิจการได้รับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายแก่เจ้าหนี้ จะมีผลทำให้ผู้เป็นเจ้าของได้รับผลตอบแทนสูงขึ้นด้วย เรียกว่า Favorable Financial Leverage แต่หากกิจการได้รับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายแก่เจ้าหนี้ จะมีผลทำให้ผู้เป็นเจ้าของได้รับผลตอบแทนลดลง เรียกว่า Unfavorable Financial Leverage

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

	<u>2542</u>	<u>2543</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	32,565,969	-215,918,296
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	119,579,904	65,762,374
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-87,013,935	-281,680,670
หัก ภาษีเงินได้	0	0
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-87,013,935	-281,680,670
บวก กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	0	759,019,609
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	-87,013,935	477,338,939

ในปี 2542 มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) เท่ากับ 32,565,969 บาท ในปี 2543 บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน) มีผลขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี เท่ากับ 215,918,296 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 119,579,904 บาท และ 65,762,374 ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้ง 2 ปี ถือเป็น Unfavorable Financial Leverage แต่ในปี 2543 บริษัทฯ มีกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ 759,019,609 บาท ทำให้สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้

2. บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

	<u>2541</u>	<u>2542</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	748,013,231	290,516,616
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	1,534,591,284	666,646,205
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-786,578,053	-376,129,589
หัก ภาษีเงินได้	85,478,663	36,802,198
กำไรก่อนหักส่วนของผู้อถือหุ้นส่วนน้อย	-872,056,716	-412,931,787
หัก ส่วนของผู้อถือหุ้นส่วนน้อย	0	10,769,964
กำไรส่วนของผู้อถือหุ้น	-872,056,716	-423,701,751

บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) ได้รับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ในปี 2541 เท่ากับ 748,013,231 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 290,516,616 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 1,534,591,284 บาท และ 666,646,205 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้อถือหุ้นได้ทั้ง 2 ปี แต่ในปี 2542 บริษัทฯ มีขาดทุนส่วนของผู้อถือหุ้นน้อยกว่าปี 2541 ถือเป็น Favorable Financial Leverage

3. บริษัทเงินทุน บุคคลลภย์ จำกัด (มหาชน)

	<u>2541</u>	<u>2542</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	53,402,572	-717,868,384
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	1,316,286,719	603,077,726
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-1,262,884,147	-1,320,946,110
หัก ภาษีเงินได้	124,192,070	0
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-1,387,076,217	-1,320,946,110
บวก กำไรจากรายการพิเศษ	0	505,283,624
กำไรส่วนของผู้อถือหุ้น	-1,387,076,217	-815,662,486

ในปี 2541 บริษัทเงินทุน บุคคลลภย์ จำกัด (มหาชน) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) เท่ากับ 53,402,572 บาท ในปี 2542 มีผลขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี เท่ากับ 717,868,384 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 1,316,286,719 บาท และ 603,077,726 บาท

ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ 2 ปี แต่ในปี 2542 บริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนหักรายการพิเศษน้อยกว่าปี 2541 ถือเป็น

Favorable Financial Leverage

4. บริษัท 프리เซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

	<u>2542</u>	<u>2543</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	318,201,317	157,253,663
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	597,980,706	591,058,079
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-279,779,389	-433,804,416
หัก ภาษีเงินได้	5,266,608	1,505,274
กำไรก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	-285,045,997	-435,309,690
บวก ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	-14,491,685	6,263,643
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-299,537,682	-429,046,047
บวก กำไรจากรายการพิเศษ	238,825,772	62,403,633
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	-60,711,910	-366,642,414

บริษัท 프리เซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน) ได้รับกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ในปี 2542 เท่ากับ 318,201,317 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 157,253,663 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 597,980,706 บาท และ 591,058,079 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ทั้ง 2 ปี ในปี 2543 บริษัทฯ มีผลขาดทุนส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าปี 2542 ถือเป็น Unfavorable Financial Leverage

5. บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน)

	<u>2541</u>	<u>2542</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	-301,435,414	-1,027,326,573
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	280,556,115	324,710,562
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-581,991,529	-1,352,037,135
หัก ภาษีเงินได้	0	0
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-581,991,529	-1,352,037,135
บวก กำไรจากปรับโครงสร้างหนี้	0	407,998,009
กำไรก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	-581,991,529	-944,039,126
บวก ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	1,484,904	238,888
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	-580,506,625	-943,800,238

บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน) มีผลขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี ในปี 2541 เท่ากับ 301,435,414 บาท และในปี 2542 เท่ากับ 1,027,326,573 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 280,556,115 บาท และ 324,710,562 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ทั้ง 2 ปี ในปี 2542 บริษัทฯ มีผลขาดทุนส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าปี 2541 ถือเป็น Unfavorable Financial Leverage

6. บริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

	<u>2542</u>	<u>2543</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	-480,002,612	-383,794,199
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	383,942,894	389,083,580
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-863,945,506	-772,877,779
หัก ภาษีเงินได้	0	0
กำไรก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	-863,945,506	-772,877,779
บวก ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	3,659,217	0
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-860,286,289	-772,877,779
บวก กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	0	1,124,491,936
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	-860,286,289	351,614,157

บริษัท เนวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน) มีผลขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี ในปี 2542 เท่ากับ 480,002,612 บาท และ ในปี 2543 เท่ากับ 383,794,199 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 383,942,894 บาท และ 389,083,580 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ได้ทั้ง 2 ปี แต่ในปี 2543 บริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยและรายการพิเศษน้อยกว่าปี 2542 ถือเป็น Favorable Financial Leverage ในปี 2543 บริษัทฯ มีกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ 1,124,491,936 บาท ทำให้สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้

7. บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

	<u>2542</u>	<u>2543</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	1,732,631,000	1,583,807,000
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	1,321,712,000	1,269,748,000
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	410,919,000	314,059,000
หัก ภาษีเงินได้	0	0
กำไรก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	410,919,000	314,059,000
หัก ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	85,528,000	93,552,000
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	325,391,000	220,507,000
<u>บวก</u> กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้		
- หุ้นกู้แปลงสภาพ	1,743,192,000	0
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	2,068,583,000	220,507,000

บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) มีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ในปี 2542 เท่ากับ 1,732,631,000 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 1,583,807,000 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ มีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้จำนวน 1,321,712,000 บาท และ 1,269,748,000 บาท ตามลำดับ ในปี 2543 บริษัทฯ มีกำไรส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 220,507,000 ซึ่งลดลงจากปี 2542 ซึ่งเท่ากับ 2,068,583,000 ทำให้บริษัทฯ จ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นลดลงจากปี 2542 ถือเป็น Unfavorable Financial Leverage สาเหตุที่บริษัทฯ มีกำไรส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงอย่างมากในปี 2543 เนื่องจากในปี 2542 บริษัทฯ มีกำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้ จำนวน 1,743,192,000 บาท

8. บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน)

	<u>2542</u>	<u>2543</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)	-113,997,105.79	-167,520,713.42
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	54,114,723.27	36,652,589.66
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	-168,111,829.06	-204,173,303.08
หัก ภาษีเงินได้	0	0
กำไรก่อนหักส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	-168,111,829.06	-204,173,303.08
บวก ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	636.20	980.33
กำไรก่อนหักรายการพิเศษ	-168,111,192.86	-204,172,322.75
บวก กำไรจากการปรับโครงสร้างหนี้	56,446,767.57	0
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น	-111,664,425.29	-204,172,322.75

บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน) มีผลขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี ในปี 2542 เท่ากับ 113,997,105.79 บาท และในปี 2543 เท่ากับ 167,520,713.42 บาท และมีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ย เท่ากับ 54,114,723.27 บาท และ 36,652,589.66 บาท ตามลำดับ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ทั้ง 2 ปี แต่ในปี 2543 บริษัทฯ มีผลขาดทุนส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าปี 2542 ถือเป็น Unfavorable Financial Leverage

4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์แปลงสภาพที่ออกจำหน่าย

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

ผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ ในวันที่ 1 กันยายน 2543 บริษัทฯ จึงได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพชนิดระบุชื่อผู้ถือ เป็นเงินทั้งสิ้น 369,998,000 บาท อายุ 12 ปี หุ้นกู้นี้มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.1 ต่อปี จ่ายดอกเบี้ยทุกปีจนกว่าจะครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญของบริษัทฯ ได้ภายในระยะเวลา 60 วันก่อนวันใช้สิทธิแปลงสภาพนับตั้งแต่วันที่เดือนพฤศจิกายน 2546 เป็นต้นไป หรือช่วงระยะเวลา 60 วันทำการสุดท้ายก่อนวันที่บริษัทใช้สิทธิที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพ โดยมีราคาแปลงสภาพเท่ากับราคาปิดของหุ้นสามัญของบริษัทฯ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉลี่ย 30 วันซื้อขายก่อนวันแปลงสภาพ และในทุกกรณีราคา

แปลงสภาพในระหว่างที่บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นบวกจะต้องไม่ต่ำกว่า 10 บาท ต่อหุ้น ทั้งนี้ บริษัทฯ มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพคืนก่อนครบกำหนดนับตั้งแต่วันครบกำหนดออกหุ้นกู้แปลงสภาพในปีที่ 4 ถึงปีที่ 8 ในอัตราส่วนตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ

2. บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2542 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพไม่มีหลักประกันชนิดระบุชื่อผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 400 ล้านบาท โดยมีมูลค่าที่ตราไว้หน่วยละ 1,000 บาท หุ้นกู้มีอายุ 6 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 16 มกราคม 2548 โดยปีที่ 1 มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12.5 ต่อปี ปีที่ 2-6 มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา 3 เดือนถัวเฉลี่ยของธนาคาร 3 แห่ง บวกด้วยอัตราร้อยละ 5.0 ต่อปี เพื่อเสนอขายต่อผู้ลงทุนประเภทสถาบันหรือที่มีลักษณะเฉพาะตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในราคาแปลงสภาพ 10.00 บาทต่อ 1 หุ้นสามัญ โดยใช้อัตราแปลงสภาพ 1 หุ้นกู้ต่อ 100 หุ้นสามัญ ระยะเวลาการใช้สิทธิทุกๆ 3 เดือนตลอดอายุหุ้นกู้ โดยมีบริษัทหลักทรัพย์ ชิกโก้ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้เป็นผู้จัดจำหน่ายหุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพดังกล่าว

3. บริษัทเงินทุน บุคคลภัย จำกัด (มหาชน)

บริษัทฯ ได้ออกจำหน่ายหุ้นกู้เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 จำนวน 243,000 หุ้น มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 1,000 บาท เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 243 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี โดยจะชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน นับจากวันออกหุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพ หุ้นกู้ดังกล่าวมีอายุ 7 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 25 พฤษภาคม 2549 ราคาแปลงสภาพ 10 บาท ต่อ 1 หุ้นสามัญ ทั้งนี้ราคาแปลงสภาพอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ หุ้นกู้ดังกล่าวแปลงสภาพได้ทุกสิ้นไตรมาส โดยเริ่มใช้สิทธิแปลงสภาพได้ครั้งแรกนับแต่ไตรมาสที่ 3 ของ ปี 2542 โดยเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนประเภทสถาบันหรือที่มีลักษณะเฉพาะตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

4. บริษัท พรี่เซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2543 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพสกุลเงินบาทปลอดดอกเบี้ย จำนวน 589,503,000 บาท กำหนดไถ่ถอนในปี 2546 โดยมีมูลค่าที่ตราไว้หน่วยละ 1,000 บาท หุ้นกู้แปลงสภาพจะถูกไถ่ถอนตามเงื่อนไขที่บริษัทฯ กำหนดไว้ ภายในระยะเวลา 30 เดือนนับแต่วันที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าว มูลค่าไถ่ถอนภายในระยะเวลา 6 เดือนแรก นับแต่วันที่ออกหุ้นกู้จะเท่ากับร้อยละ 41.67 ของมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้นกู้แปลงสภาพ และมูลค่าไถ่ถอนในไตรมาสถัดไปจะเท่ากับร้อยละ 53.34 ของมูลค่าที่ตราไว้และจะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 5.83 สำหรับไตรมาสต่อไป บริษัทฯ สามารถเลือกที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวหรือไม่ก็ได้โดยไม่

ผูกพันบริษัทฯ ถ้าบริษัทฯ ไม่ได้ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นทุนของบริษัทฯ ในราคาเท่ากับร้อยละ 95 ของราคาปิดตัวเฉลี่ยของหุ้นทุนของบริษัทฯ ในช่วงเวลาหนึ่งเดือนก่อนเดือนที่จะทำการแปลงสภาพ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นกู้แปลงสภาพได้ถอนได้สกุลเงินบาทไม่เลือกใช้สิทธิแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นทุนของบริษัทฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ บริษัทฯ มีสิทธิที่จะได้ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวที่ราคาร้อยละ 0.01 ของมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้นกู้แปลงสภาพ

5. บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพไม่ได้ตามมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2537 จำนวน 500 ล้านบาท มีมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1,000.00 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8.00 ต่อปี มีอายุ 4 ปี จ่ายดอกเบี้ย ทุก 6 เดือน ครบกำหนดชำระคืนเงินต้นในวันที่ 15 มิถุนายน 2541 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัทฯ ได้ออกและเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพใหม่เพื่อชำระคืนหุ้นกู้เก่าที่ออกเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2537 ให้แก่บุคคลในวงจำกัด และ/หรือผู้ลงทุนที่มีลักษณะหรือจัดอยู่ในประเภทผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนในต่างประเทศจำนวนไม่เกิน 0.75 ล้านหน่วย มูลค่าที่ตราไว้หน่วยละ 1,000.00 บาท โดยหุ้นกู้แปลงสภาพได้ดังกล่าว มีอายุไม่เกิน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ MLR ต่อปี และการใช้สิทธิในการแปลงสภาพให้กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพ โดยมีราคาแปลงสภาพไม่ต่ำกว่า 15.00 บาท ต่อหุ้นสามัญ 1 หุ้น อัตราแปลงสภาพ 1 หุ้นต่อ 30 หุ้นสามัญ

6. บริษัท เนวาร์ตันพัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2543 บริษัทฯ ได้ดำเนินการออกและเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 4,693,867 หน่วยในราคาเสนอขายหน่วยละ 100 บาท คิดเป็นมูลค่ารวม 469.39 ล้านบาท มีอายุ 10 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 27 ธันวาคม 2553 การออกหุ้นกู้ดังกล่าวเป็นไปตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ระหว่างบริษัทฯ และเจ้าหนี้ในหนี้เงินกู้และเจ้าหนี้แห่งตราสารทางการเงิน ภายใต้เงื่อนไขของการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ บริษัทฯ มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพทุกสิ้นปีนับจากวันแปลงสภาพหนี้ อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากวันสิ้นสุดปีที่ 4 นับจากวันแปลงสภาพหนี้ ผู้ถือหุ้นกู้แปลงสภาพสามารถแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญในสัดส่วน 1 หุ้นกู้แปลงสภาพต่อ 10 หุ้นสามัญ ในราคา 10 บาทต่อหุ้น ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้แปลงสภาพสามารถใช้สิทธิครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน ภายหลังจากวันสิ้นสุดครึ่งปีปฏิทินแรก นับจากวันสิ้นสุดปีที่ 4 จากวันแปลงสภาพหนี้ และสามารถใช้อัตราดังกล่าวได้อีกทุกๆ ครึ่งปีปฏิทิน โดยบริษัทฯ จะต้องดำเนินการออกหุ้นสามัญภายใน 45 วัน นับจากวันสิ้นสุดครึ่งปีปฏิทินที่มีการใช้สิทธิแปลงสภาพดังกล่าว หากถึงวันครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้แปลงสภาพแล้ว บริษัทฯ ไม่สามารถไถ่ถอนได้ทั้งหมด และผู้ถือหุ้นกู้แปลง

สภาพมิได้ใช้สิทธิแปลงสภาพให้ครบถ้วน หุ้นกู้ดังกล่าวจะถูกแปลงเป็นหุ้นสามัญของบริษัทฯ ในราคาแปลงสภาพ 10 บาทต่อหุ้น ในปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 นับจากวันแปลงสภาพนี้ หุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี และครบกำหนดชำระทุกสิ้นปีเริ่มในปี 2543 หลังจากนั้นคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ MLR ต่อปี และครบกำหนดชำระทุกสิ้นเดือน

7. บริษัท สหวิริยาสติลอินคัสตรี จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 บริษัทฯ ได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพสกุลบาท จำนวน 2,400 ล้านบาท อายุ 5-14 ปี ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ของบริษัทฯ โดยแบ่งออกเป็น 10 รุ่น รุ่นละ 240 ล้านบาท ครบกำหนดชำระคืนเงินต้นตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2548 ถึง 2557 ตามลำดับ หุ้นกู้แปลงสภาพดังกล่าวเป็นชนิดแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญของบริษัทฯ ได้ โดยมีราคาแปลงสภาพเบื้องต้นเท่ากับ 5.25 บาทต่อหุ้นสามัญ อัตราดอกเบี้ยในปีที่ 1-3 เป็นอัตราคงที่ร้อยละ 1 ต่อปี ชำระดอกเบี้ยทุกปี และอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ปีที่ 4 เป็นต้นไป เท่ากับ MLR ถัวเฉลี่ยของธนาคารผู้ให้กู้ ชำระดอกเบี้ยทุกไตรมาส

8. บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน)

บริษัทฯ ได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามสัญญาลงวันที่ 17 ธันวาคม 2542 โดย เงินต้นจำนวน 80,264,000.00 บาท บริษัทฯ ได้แปลงเป็นหุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 80,264 หุ้น และตามมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2543 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 ได้มีมติอนุมัติให้บริษัทฯ ออกหุ้นกู้แปลงสภาพโดยกำหนดราคาตามมูลค่าและวันที่ไถ่ถอน ดังนี้

กำหนดไถ่ถอน	จำนวนหุ้น	ราคาตามมูลค่าต่อหุ้น	รวมจำนวนเงิน (บาท)
30 มิถุนายน 2555	13,000	1,734.04	22,542,520.00
31 ธันวาคม 2555	13,264	1,772.20	23,506,460.80
30 มิถุนายน 2556	13,500	1,812.07	24,462,945.00
31 ธันวาคม 2556	13,500	1,851.94	25,001,190.00
30 มิถุนายน 2557	13,500	1,893.61	25,563,735.00
31 ธันวาคม 2557	13,500	1,935.28	26,126,280.00
รวม	80,264		147,203,130.80

หุ้นกู้แปลงสภาพนี้ มีมูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท กำหนดชำระคืนหุ้นกู้พร้อมดอกเบี้ยในปีที่ 13 ถึงปีที่ 15 ในอัตราดอกเบี้ยหน้าตัวร้อยละ 4.5 โดยหุ้นกู้แปลงสภาพนี้มีอายุ 15 ปี สามารถไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอายุได้ โดยให้ไถ่ถอนได้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นไป และ

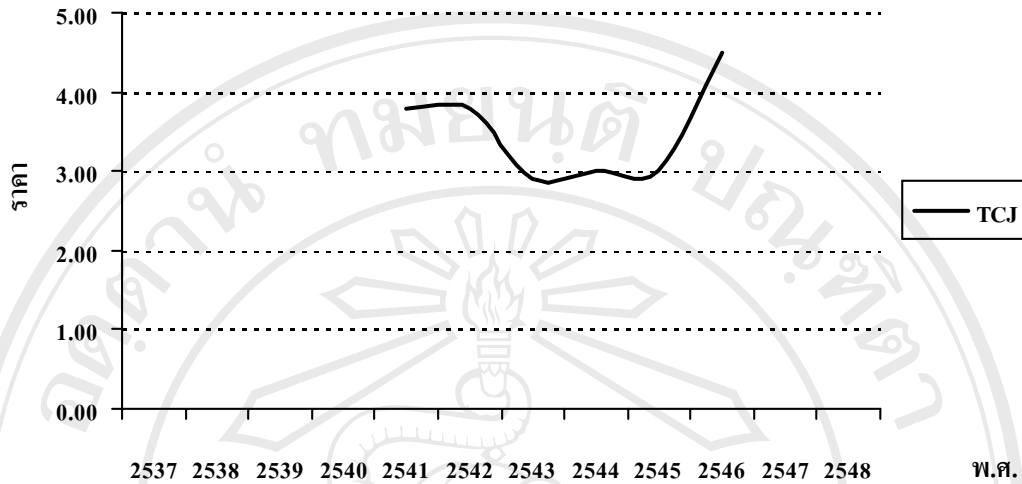
สามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญในอัตรา 1 หุ้นกู้แปลงสภาพต่อ 100 หุ้นสามัญใหม่ในราคาหุ้นละ 10 บาท และระยะเวลาที่จะใช้สิทธิแปลงสภาพได้คือตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม 2543 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม 2557

4.1.5 ราคาหุ้นสามัญของแต่ละบริษัทในช่วงเวลาที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ

ราคาหุ้นสามัญของแต่ละบริษัทที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพในช่วง 10 ปี แสดงไว้ในตารางที่ 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงราคาหุ้นสามัญของแต่ละบริษัทที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพในช่วง 10 ปี

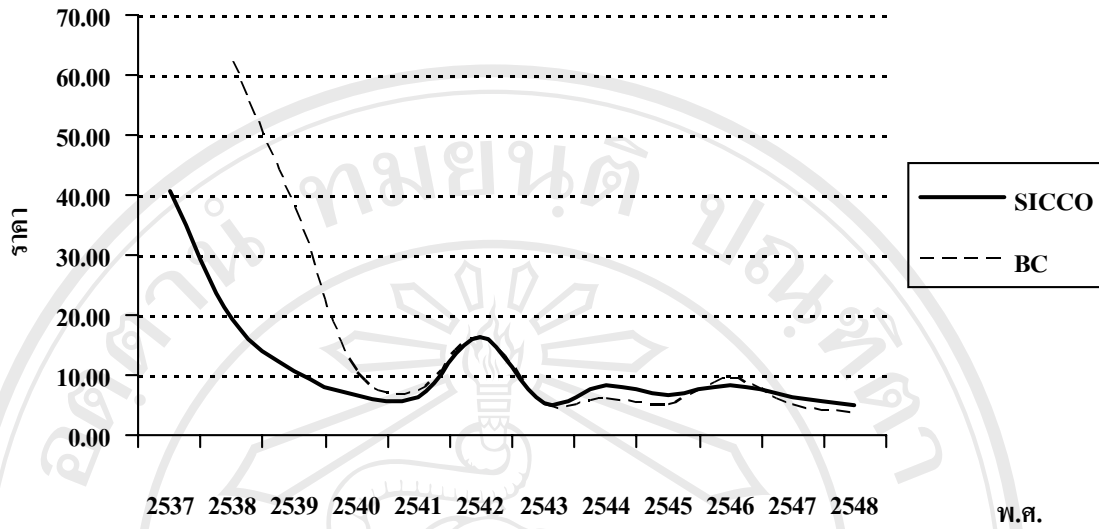
พ.ศ./บริษัท	TCJ	SICCO	BC	PSL	NOBLE	NWR	THECO	SSI
2537	-	40.62	-	16.60	-	-	-	14.49
2538	-	19.50	62.28	14.30	-	52.12	-	7.58
2539	-	10.63	38.13	42.80	-	13.84	-	1.92
2540	-	6.70	10.50	31.50	1.10	2.00	1.20	1.00
2541	3.80	6.20	7.40	7.00	2.20	3.40	1.50	2.60
2542	3.80	16.25	16.25	10.00	7.60	4.20	5.10	7.20
2543	2.90	5.40	5.00	10.75	1.70	4.10	2.10	2.40
2544	3.00	8.30	6.05	14.30	3.74	2.40	0.60	2.76
2545	3.00	6.60	4.98	20	9.00	4.66	4.06	7.85
2546	4.50	8.35	9.45	35	14.50	16.30	5.35	34.75
2547	-	6.25	5.00	39.50	4.10	5.45	1.82	2.88
2548	-	5.05	3.52	41.25	3.28	1.17	0.93	1.25

ภาพที่ 4.1 แสดงราคาหุ้นของบริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน): TCJ พ.ศ.2541-2546

ที่มา: <http://www.set.or.th>

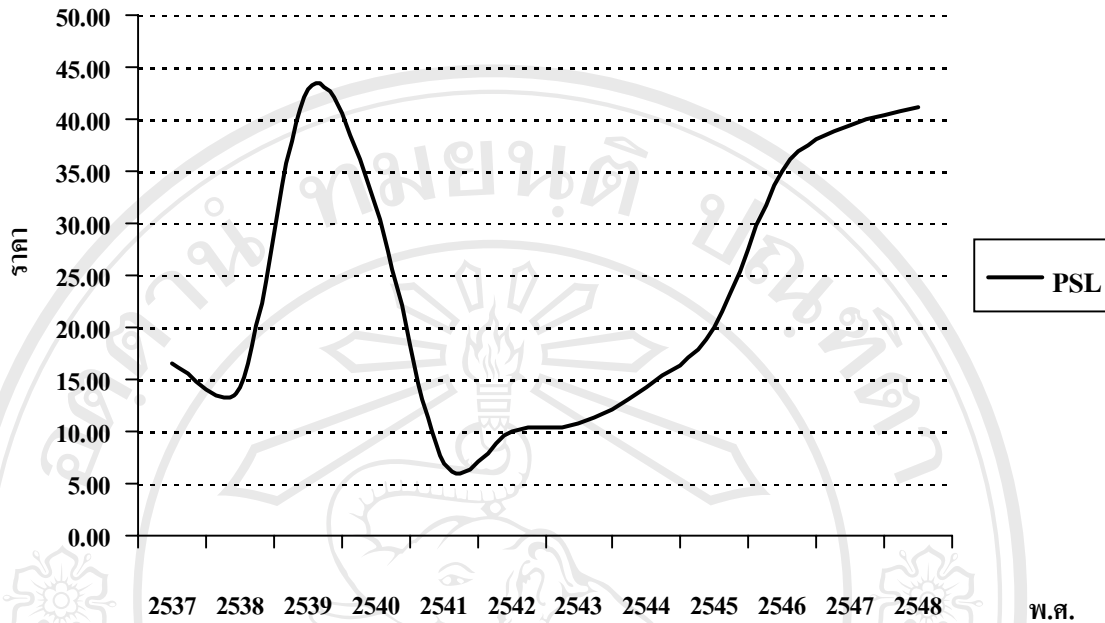
จากภาพที่ 4.1 จะเห็นว่าในช่วงปี 2541-2545 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ ลดลงเรื่อยๆ โดยเฉพาะในปี 2543 ซึ่งเป็นปีที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ หุ้นสามัญของบริษัทฯ มีมูลค่าต่ำที่สุดคือ 2.90 บาท เนื่องจากนักลงทุนไม่มั่นใจที่จะลงทุนในช่วงที่บริษัทฯ ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ รวมทั้งในเดือนมิถุนายน 2543 บริษัทได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารและสถาบันการเงิน

ภาพที่ 4.2 แสดงราคาหุ้นของบริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน): SICCO พ.ศ.2537-2548 และ บริษัทเงินทุน บุคคลวิทย์ จำกัด (มหาชน): BC พ.ศ.2538- 2548

ที่มา: <http://www.set.or.th>

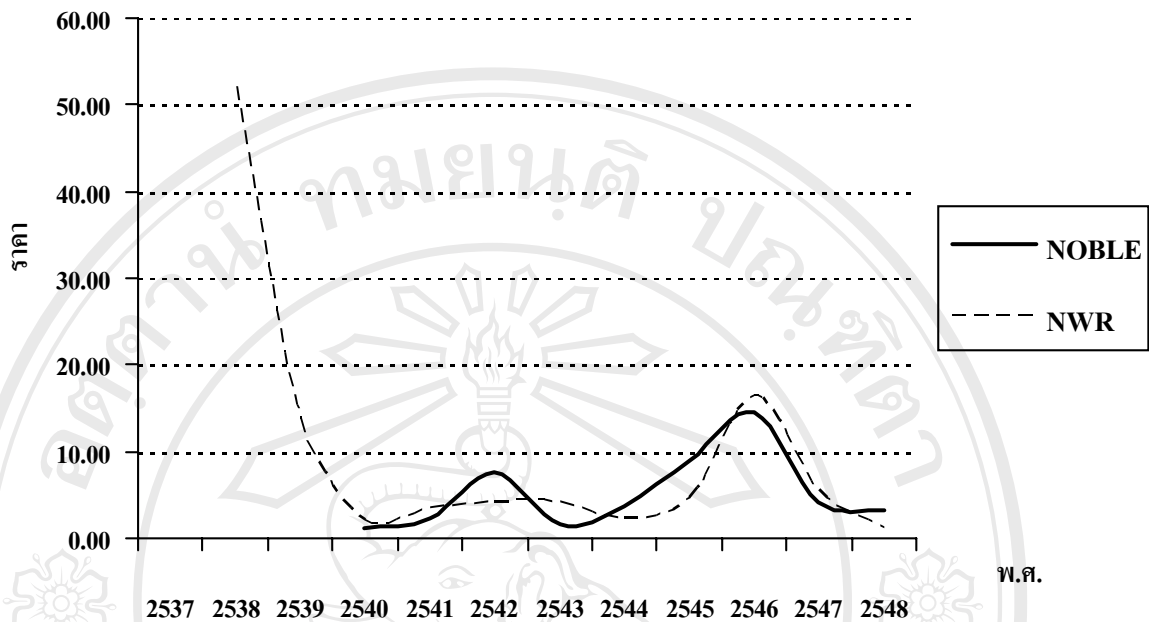
จากภาพที่ 4.2 จะเห็นว่าในช่วงปี 2537 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน บุคคลวิทย์ จำกัด (มหาชน) เริ่มลดลงเรื่อยๆ แต่พอถึงปี 2542 ซึ่งเป็นปีที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ ราคาหุ้นสามัญของทั้งสองบริษัทฯ กลับเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีราคา 16.25 บาทเท่ากัน แต่หลังจากปี 2542 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ ก็ลดลงอีก

ภาพที่ 4.3 แสดงราคาหุ้นของบริษัท ฟรีเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน): PSL พ.ศ.2537-2548

ที่มา: <http://www.set.or.th>

จากภาพที่ 4.3 จะเห็นว่าในช่วงปี 2541 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ ลดลงเรื่อยๆ โดยในปี 2541 หุ้นสามัญของบริษัทฯ มีมูลค่าต่ำที่สุดคือ 7.00 บาท หลังจากนั้นราคาหุ้นสามัญก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2543 ซึ่งเป็นปีที่บริษัทออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ หุ้นสามัญของบริษัทฯ มีราคา 10.75 บาท ในช่วงปี 2541- 2543 เป็นช่วงที่หุ้นสามัญของบริษัทฯ มีราคาต่ำที่สุด เนื่องจากนักลงทุนไม่มั่นใจที่จะลงทุนในช่วงที่บริษัทฯ ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ รวมทั้งเมื่อวันที่ 10 และ 14 กรกฎาคม 2543 บริษัทได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้มีหลักประกัน (secured creditors) และผู้ถือหุ้นกู้

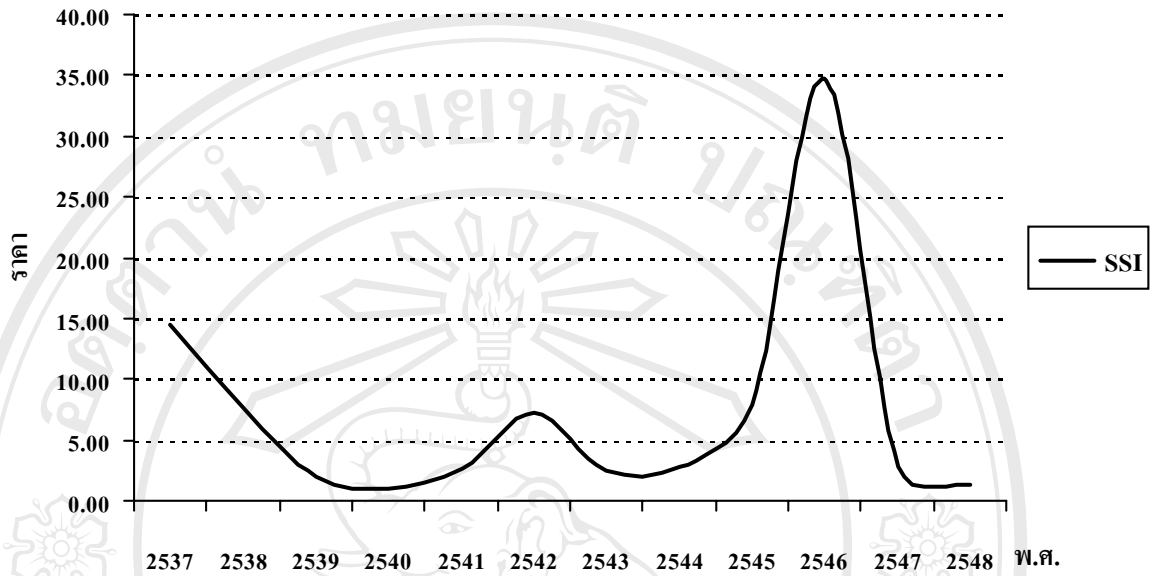

ภาพที่ 4.4 แสดงราคาหุ้นของบริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน): NOBLE พ.ศ. 2540-2548 และบริษัท เนวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน): NWR พ.ศ. 2538-2548

ที่มา: <http://www.set.or.th>

จากภาพที่ 4.4 จะเห็นว่าในช่วงปี 2542 ซึ่งเป็นปีที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ บริษัทโนเบิล ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน) มีราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยมีราคา 7.60 บาท แต่หลังจากปี 2542 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ ก็ลดลงอีก

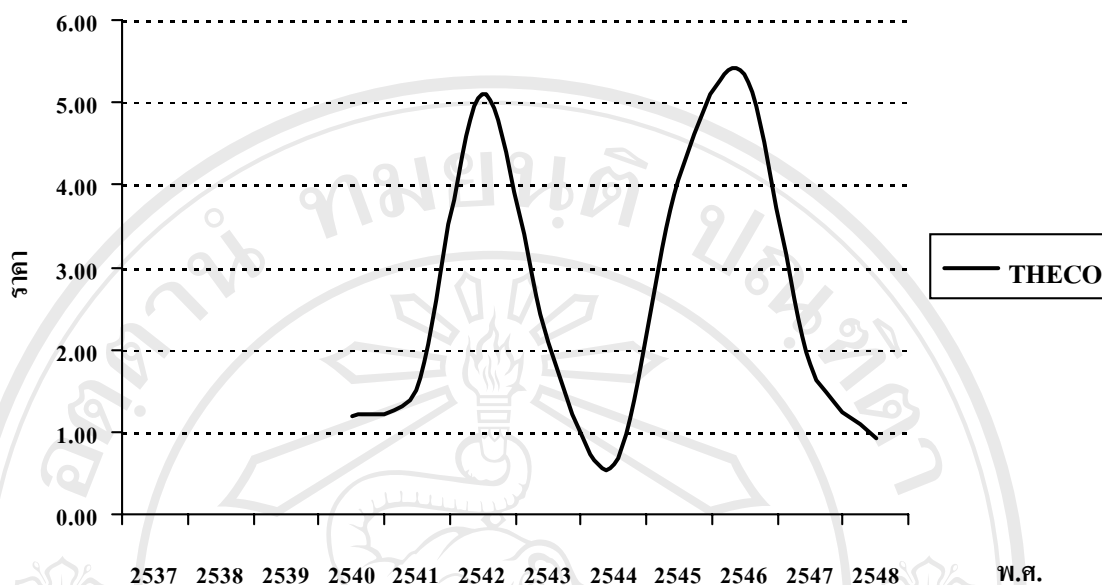
ในปี 2538 ราคาหุ้นสามัญของบริษัทเนวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน) เริ่มลดลงเรื่อยๆ ในช่วงปี 2540-2545 ซึ่งเป็นช่วงที่บริษัทออกหุ้นกู้แปลงสภาพ ราคาหุ้นสามัญของบริษัทมีราคาก่อนข้างต่ำ เนื่องจากนักลงทุนไม่มั่นใจที่จะลงทุนในช่วงที่บริษัทฯ ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ รวมทั้งเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 บริษัทได้ลงนามในสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงิน

ภาพที่ 4.5 แสดงราคาหุ้นของบริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน): SSI

ที่มา: <http://www.set.or.th>

จากภาพที่ 4.5 จะเห็นว่าในปี 2543 ซึ่งเป็นปีที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ หุ้นสามัญของบริษัทฯ มีมูลค่าต่ำคือ 2.40 บาท เนื่องจากนักลงทุนไม่มั่นใจที่จะลงทุนในช่วงที่บริษัทฯ ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ รวมทั้งในปี 2542 บริษัทได้ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคารและสถาบันการเงินผู้ให้กู้

ภาพที่ 4.6 แสดงราคาหุ้นของบริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน): THECO

ที่มา: <http://www.set.or.th>

จากภาพที่ 4.6 จะเห็นว่าในช่วงปี 2543-2544 ซึ่งเป็นช่วงที่ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ บริษัทฯ มีราคาหุ้นสามัญของบริษัทฯ อยู่ในระดับต่ำ โดยมีราคา 2.10 บาทและ 0.60 บาท ตามลำดับ เนื่องจากนักลงทุนไม่มั่นใจที่จะลงทุนในช่วงที่บริษัทฯ ออกจำหน่ายหุ้นกู้แปลงสภาพ รวมทั้งบริษัทฯ ได้มีการลงนามในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในวันที่ 17 ธันวาคม 2542 และลงนามในสัญญาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2543

4.1.6 การจัดประเภทและการแสดงรายการ

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สินภายใต้รายการ “หุ้นกู้แปลงสภาพ” จำนวน 290,670,889 บาท ส่วนสิทธิในการแปลงสภาพได้จัดประเภทและแสดงรายการไว้ในส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้รายการ “สิทธิในการแปลงสภาพ” จำนวน 79,327,111 บาท

2. บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้ด้อยสิทธิ” จำนวน 197,000,000 บาท

3. บริษัทเงินทุน บุคคลวิทย์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้ด้อยสิทธิแปลงสภาพ” จำนวน 500,000,000 บาท

4. บริษัท พีริเซียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้แปลงสภาพชนิดไถ่ถอนได้” จำนวน 624,619,707 บาท รวมทั้งจัดประเภทและแสดงผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพไว้ในส่วนของผู้อื้อหุ้น ภายใต้รายการ “กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากหุ้นกู้แปลงสภาพชนิดไถ่ถอนได้” จำนวน 874,347,672 บาท

5. บริษัท โนเบิล ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี” จำนวน 30,000,000 บาท รวมทั้งจัดประเภทและแสดงรายการ “กำไรจากการแปลงสภาพหุ้นกู้” จำนวน 75,143,562 บาท ไว้เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน

6. บริษัท เนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้แปลงสภาพ” จำนวน 469,386,700 บาท

7. บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้แปลงสภาพ” จำนวน 2,400,000,000 บาท

8. บริษัท ไทยอีทเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ จัดประเภทและแสดงรายการหุ้นกู้แปลงสภาพเป็นหนี้สิน ภายใต้รายการ “หุ้นกู้แปลงสภาพ-สุทธิ” จำนวน 85,122,600.49 บาท

4.1.7 การกำหนดมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพ

1. บริษัท ที.ซี.เจ. มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ ประเมินมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพโดยใช้วิธีการหาส่วนลดกระแสเงินสดโดยใช้อัตราดอกเบี้ยในตลาดปัจจุบัน

2. บริษัทเงินทุน สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 บริษัทฯ ประมาณมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพโดยใช้วิธีการหาส่วนลดกระแสเงินสดโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในตลาดและวิธีการประเมินราคาที่เหมาะสม

3. บริษัทเงินทุน บุคคลักข์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2542 บริษัทฯ ประมาณมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพโดยใช้วิธีการหาส่วนลดกระแสเงินสดโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในตลาดและวิธีการประเมินราคาที่เหมาะสม

4. บริษัท พีริเชียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ ประมาณมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพชนิดไถ่ถอนได้ตามราคามูลค่าของหุ้นกู้แปลงสภาพ ซึ่งจะเพิ่มขึ้นตามมูลค่าในการแปลงสภาพหุ้นกู้ (conversion value) และจะลดลงตามมูลค่าสิทธิในการเรียกไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนด (pre-redeemable call value)

5. บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

ในปี 2543 บริษัทฯ ประมาณมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้แปลงสภาพโดยใช้วิธีส่วนลดกระแสเงินสดและใช้อัตราส่วนลดตามอัตราดอกเบี้ยปัจจุบัน ซึ่งประมาณจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสินเชื่อที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
1. วัตถุประสงค์	1. สำหรับผู้ใช้งบการเงิน	ให้เข้าใจถึงความสำคัญของเครื่องมือทางการเงินที่มีต่อฐานะการเงิน, ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ไม่ว่าจะเครื่องมือทางการเงินนั้นจะเป็นรายการในงบดุลหรือนอกงบดุล	ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์สำหรับผู้ใช้งบการเงินไว้	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32
	2. สำหรับผู้ออกเครื่องมือทางการเงิน	ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์สำหรับผู้ออกเครื่องมือทางการเงินไว้	ให้ผู้ออกเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding ซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันต่อผู้ออกในอนาคต ทำการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์)	ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์สำหรับผู้ออกเครื่องมือทางการเงินไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
2. ขอบเขต	การถือปฏิบัติกับการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล	ถือปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นรายการที่รับรู้หรือไม่ได้รับรู้ในงบดุล ยกเว้นเครื่องมือทางการเงินที่มีมาตรฐานอื่นรองรับ	ครอบคลุมถึงเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น freestanding financial instrument 3 ลักษณะได้แก่ 1. หุ้นที่ต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต 2. put option, สัญญาซื้อขายล่วงหน้า 3. เครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ซึ่งทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องออกหุ้นสามัญของกิจการในอนาคต ยกเว้น เครื่องมือทางการเงินที่มีมาตรฐานอื่นรองรับ	เหมือนกับ IAS.32 แต่ครอบคลุมถึงสัญญาที่อิงกับสินค้าซึ่งให้สิทธิแก่คู่สัญญาในการรับหรือจ่ายชำระเป็นเงินสด หรือ เครื่องมือทางการเงินอื่น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
3. นิยามศัพท์	1. เครื่องมือทางการเงิน (Financil Instrument)	สัญญาใดๆ ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของกิจการหนึ่งและหนี้สินทางการเงินหรือตราสารทุนของอีกกิจการหนึ่งเพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกัน	เงินสด, หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของเงินลงทุนในกิจการ และสัญญา ซึ่งมีลักษณะทุกข้อดังนี้ 1. กิจการหนึ่งมีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะส่งเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่นให้อีกกิจการหนึ่งหรือแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์ 2. กิจการหนึ่งมีสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินจากอีกกิจการหนึ่ง หรือแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการ	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
2. สินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Asset)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
3. หนี้สินทางการเงิน (Financial Liability)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
4. ตราสารทุน (Equity Instrument)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
5.สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัว เงิน (Monetary Financial Asset)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
6. หนี้สินทางการเงินที่เป็นตัว เงิน (Monetary Financial Liability)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
7. เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัว เงิน (Monetary Financial Instrument)		ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนียาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
	8. มูลค่ายุติธรรม (Fair Value)	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	9. ราคาตลาด (Market Value)	จำนวนเงินที่กิจการสามารถได้รับจากการขายสินทรัพย์ในตลาดซื้อขายคล่อง	ไม่ได้ให้ค่านียาม	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32
	10. ตลาดซื้อขายคล่อง (Active Market)	ไม่ได้ให้ค่านียาม	ไม่ได้ให้ค่านียาม	ตลาดที่มีคุณสมบัติทุกข้อดังต่อไปนี้ 1. รายการที่ซื้อขายในตลาดต้องมีลักษณะเหมือนกัน 2. ต้องมีผู้เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลาทำการ 3. ต้องเปิดเผยราคาต่อสาธารณชน
	11. Freestanding Financial Instrument	ไม่ได้ให้ค่านียาม	เครื่องมือทางการเงินที่แยกออกจากเครื่องมือทางการเงินอื่นหรือรายการทุนของกิจการ หรือเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ร่วมกับรายการอื่น แต่สามารถซื้อขายแยกออกจากรายการนั้นได้	ไม่ได้ให้ค่านียาม

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
	12. Mandatorily redeemable Financial Instrument	ไม่ได้ให้คำนิยาม	เครื่องมือทางการเงินที่ออกจำหน่ายในรูปแบบของหุ้นที่ทำให้กิจการที่ออกหุ้นนั้นมีภาระผูกพันที่จะต้องไถ่ถอนเครื่องมือทางการเงินนั้น ณ วันที่ระบุไว้แน่นอน โดยต้องมีการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ของกิจการกับกิจการอื่น	ไม่ได้ให้คำนิยาม
4. การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก	การจัดประเภทเริ่มแรก	จัดประเภทเป็นหนี้สิน หรือส่วนของเจ้าของ	จัดประเภทเครื่องมือทางการเงินตามมาตรฐานนี้ เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์)	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
5. การแสดงรายการ	1. เครื่องมือทางการเงินที่เป็นหนี้สินและทุน	กิจการจะต้องแยกรายการหนี้สินออกจากส่วนของเจ้าของ	แสดงรายการของเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานฉบับนี้เป็นหนี้สิน (หรือสินทรัพย์ในบางสถานการณ์)	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32
	2. ผลตอบแทนที่ได้รับจากองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นหนี้สิน	แสดงไว้ในงบกำไรขาดทุน	ไม่ได้ระบุวิธีแสดงรายการไว้	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32
	3. ผลตอบแทนที่ได้รับจากองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทุน	นำไปหักจากส่วนของเจ้าของในงบดุลโดยตรง	ไม่ได้ระบุวิธีแสดงรายการไว้	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32
	4. ผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงินที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ถือเครื่องมือทางการเงินนั้น	ไม่ได้กำหนดวิธีแสดงรายการไว้	แสดงเป็นค่าใช้จ่าย ในงบกำไรขาดทุน	ไม่ได้กำหนดวิธีแสดงรายการไว้

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
6. การวัดมูลค่าเริ่มแรก	การวัดมูลค่าเริ่มแรก	ไม่ครอบคลุมถึงการวัดมูลค่าแต่ได้ แนะนำวิธีการที่อาจนำมาใช้วัดมูลค่า ดังนี้ <u>วิธีที่ 1</u> กำหนดมูลค่ายุติธรรมขององค์ ประกอบที่วัดมูลค่าได้ง่ายที่สุดก่อน ซึ่งได้แก่ตราสารทุน แล้วนำไปหัก จากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการ เงินนั้น <u>วิธีที่ 2</u> กำหนดมูลค่าของหนี้สินแยกจากส่วน ที่เป็นเจ้าของตามสัดส่วนของมูลค่า ยุติธรรมขององค์ประกอบทั้งสอง	1. เครื่องมือทางการเงินที่มีภาวะ ผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต วัดมูลค่าเริ่มแรกโดยใช้ มูลค่า ยุติธรรม 2. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าตาม มาตรฐานฉบับนี้ วัดมูลค่าเริ่มแรก โดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหุ้นสามัญ ณ วันเริ่มทำสัญญาปรับปรุงด้วยสิ่ง ตอบแทนในการซื้อธุรกิจ หรือ สิทธิที่ไม่ได้ระบุไว้ หรือสิทธิพิเศษ 3. เครื่องมือทางการเงินอื่นๆ ภาย ใต้ขอบเขตของมาตรฐานฉบับนี้ ควรวัดมูลค่าเริ่มแรกโดยใช้มูลค่า ยุติธรรม	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
7. การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา	การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา	<p>แนะนำแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับการวัดมูลค่าเริ่มแรก และได้แนะนำวิธีการวัดมูลค่าของหุ้นกู้แปลงสภาพดังนี้</p> <p><u>วิธีที่ 1</u></p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินทางการเงิน กำหนดราคาตามบัญชีของตราสารทุน (สิทธิเลือกแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ) โดยหักราคาตามบัญชีของหนี้สินทางการเงินออกจากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงิน <p><u>วิธีที่ 2</u></p> <p>กำหนดมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้และกำหนดมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือก</p>	<p>1. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามมาตรฐานฉบับนี้สามารถวัดมูลค่าภายหลังการได้มาด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งใน 2 วิธีดังนี้</p> <p><u>วิธีที่ 1</u></p> <p>ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย หรือจำนวนเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต มีจำนวนที่แน่นอน ควรวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย ณ วันครบกำหนดสัญญาบวกอัตราดอกเบี้ย ณ วันเริ่มแรกของสัญญา</p> <p><u>วิธีที่ 2</u></p> <p>ถ้าจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย หรือ</p>	ไม่แตกต่างจาก IAS. No.32

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
		แปลงสภาพ และต้องนำองค์ประกอบทั้งสองมาใช้ในการปันส่วนเครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้ผลรวมของราคาตามบัญชีที่กำหนดให้องค์ประกอบแต่ละส่วนมีจำนวนเท่ากับสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ	จำนวนเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องไถ่ถอนคืนในอนาคต ไม่ได้ระบุไว้แน่นอน จะวัดมูลค่าภายหลังการได้มา โดยใช้จำนวนเงินสดที่จะต้องจ่ายภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา 2. เครื่องมือทางการเงินอื่นที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของ มาตรฐานฉบับนี้ควรวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรม	
8. กำไรต่อหุ้น	วิธีการคำนวณกำไรต่อหุ้นสำหรับกิจการที่ออกหุ้นสามัญหรือ สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำให้กิจการมีภาระผูกพันต้องออกหุ้นสามัญในจำนวนที่แน่นอน	ไม่ได้กำหนดวิธีการคำนวณกำไรต่อหุ้นไว้	ไม่ควรนำหุ้นสามัญที่จะต้องไถ่ถอนคืนมาคำนวณกำไรต่อหุ้น และกำไรต่อหุ้นปรับลด	ไม่ได้กำหนดวิธีการคำนวณกำไรต่อหุ้นไว้

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนิยาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
	เพื่อไว้ถ่วงคืนเครื่องมือทางการเงินนั้นในอนาคต			
9. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน	1. วัตถุประสงค์	ไม่แตกต่าง	ไม่ได้กำหนดไว้	ไม่แตกต่าง
	2. ลักษณะและเนื้อหา	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	3. ขอบเขตของการใช้เครื่องมือทางการเงิน	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	4. เงื่อนไข ข้อตกลง นโยบาย การบัญชี วิธีปฏิบัติทางบัญชี รวมทั้งเกณฑ์การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	5. มูลค่าสุทธิธรรม	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	6. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
	7. นโยบายการบริหารและป้องกันความเสี่ยงทางการเงินของฝ่ายบริหาร	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ IAS. No.32 SFAS. No.150 และ TAS. No.48 ใน 9 หัวเรื่องคือวัตถุประสงค์ ขอบเขต คำนียาม การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและทุนเริ่มแรก การแสดงรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก การวัดมูลค่าภายหลังการได้มา กำไรต่อหุ้น และการเปิดเผยข้อมูล

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	IAS. No.32	SFAS. No.150	TAS. No.48
	8. สิทธิและภาระผูกพันของเครื่องมือทางการเงิน	ไม่ได้กำหนดไว้	ต้องเปิดเผยสิทธิและภาระผูกพันของเครื่องมือทางการเงิน และจำนวนเงินหรือจำนวนหุ้นที่จะต้องออกตามสัญญา	ไม่ได้กำหนดไว้
	9. ราคาล่วงหน้า (Forward price) หรือราคาใช้สิทธิของ Option (Strike Price)	ไม่ได้กำหนดไว้	สำหรับสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือ Option ที่มีสิทธิซื้อหุ้นสามัญ ต้องเปิดเผยราคาล่วงหน้า (Forward price) หรือราคาใช้สิทธิของ Option (Strike Price) ไว้ด้วย	ไม่ได้กำหนดไว้

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ SFAS. No.150 กับ หลักเกณฑ์ทั่วไปในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา และ Rule 144A ใน 3 หัวเรื่องคือ คำนิยามและขอบเขต การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน และวิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการ ปล่อยหุ้นคืนกรณีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	SFAS No.150	ข้อกำหนดทั่วไปของ SEC และ Rule 144A
1. คำนิยามและขอบเขต คำนิยาม	ส่วนเกินมูลค่าแปลงสภาพที่มีประสิทธิภาพ (Effective conversion premium)	ไม่ได้ให้คำนิยาม	จำนวนที่เป็นส่วนแบ่งของมูลค่าแปลงสภาพหลัก ทรัพย์ ซึ่งราคาของหลักทรัพย์ ณ วันที่ออกสูงกว่า มูลค่าแปลงสภาพ
ขอบเขต	ขอบเขต	ใช้กับหลักทรัพย์ที่สิทธิในการปล่อยหุ้นมี ความแน่นอนเท่านั้น	ใช้กับหุ้นที่สิทธิในการปล่อยหุ้นอยู่เหนือการ ควบคุมของบริษัทผู้ออกเครื่องมือทางการเงิน การปล่อยหุ้นอาจอยู่ในภาวะที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจ เกิดหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้
2. การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน	1. เครื่องมือทางการเงิน	จัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มี ลักษณะเป็นหุ้นที่สิทธิในการปล่อยหุ้นมี ความแน่นอนเป็นหนี้สิน	จัดประเภทเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเป็น หุ้นที่สิทธิในการปล่อยหุ้นอยู่นอกเหนือการควบคุม ของบริษัทผู้ออกเป็น mezzanine ซึ่งอยู่ระหว่างหนี้ สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของ SFAS. No.150 กับ หลักเกณฑ์ทั่วไปในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา และ Rule 144A ใน 3 หัวเรื่องคือ คำนิยามและขอบเขต การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน และวิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการ ปล่อยหุ้นคืนกรณีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต

หัวข้อที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่าง	SFAS No.150	ข้อกำหนดทั่วไปของ SEC และ Rule 144A
	2. ผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้กับผู้ถือเครื่องมือทางการเงินนั้น	จัดประเภทเป็นค่าใช้จ่าย	จัดเป็นเงินปันผล
3. วิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการปล่อยหุ้นคืน กรณีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต	วิธีปฏิบัติสำหรับกิจการที่ต้องการปล่อยหุ้นคืน กรณีผู้ถือหุ้นเสียชีวิต	ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในกรณีนี้ไว้ แต่กำหนดข้อปฏิบัติสำหรับหุ้นที่ทำให้กิจการผู้ออกมีภาระผูกพันที่จะต้องปล่อยหุ้นในอนาคตจะต้องถูกจัดประเภทเป็นหนี้สิน โดยไม่คำนึงถึงกรรมธรรม์ประกันชีวิตที่จะจ่ายเงินให้สูงกว่าจำนวนเงินที่ต้องปล่อยหุ้นหรือไม่	ถ้ากิจการเป็นเจ้าของกรรมธรรม์ประกันชีวิตที่จะจ่ายเงินสดค่าปล่อยหุ้นไว้เพียงพอ SEC อนุญาตให้จัดประเภทหุ้นนี้ร่วมกับส่วนของผู้ถือหุ้นเพราะว่าสิทธิในการปล่อยจะไม่ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง